

เสื่อมแล้วเจริญ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์บนศาลา วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม สมมุตินะ โลกนี้เป็นสมมุติ คุณิว้นอาสาฬหะวันสำคัญทางศาสนา สิ่งใดก็สมมุติ เป็นความสมมุติขึ้นมา สมมุติบัญญัติขึ้นมา ให้เราตื่นตัวนะ โลกนี้เป็นอนิจจัง

คุณิว้น ถ้าเรามีความเข้มแข็งนะ วิกฤติมันผ่านไปแล้ว เห็นใหม่ ชุลมุนวุ่นวายขนาดไหน ถ้าเรามีสัจจะ เรามีสติของเรา เราปกครองชีวิตของเราไปนะ มรสุมชีวิตมันผ่านไป ผ่านไป

เวลาเราประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้าเรามีความเข้มแข็งนะ เราเดินจงกรม เรานั่งสมาธิ ภาวนาแล้วมีความเข้มแข็ง ขณะที่นั่งสมาธิภาวนาไป กิเลสมันก็เหมือนกับสวะอยู่ในน้ำ น้ำลดลง มันก็ต่ำลง น้ำมากขึ้นมันก็ยกสูงขึ้น นี่ก็เหมือนกันยิ่งภาวนายิ่งวิกฤติขนาดไหน กิเลสมันก็อยู่เหนือตลอดไป

มันถึงต้องค้นไปให้ถึงที่สุดไง ถ้าเราค้นถึงที่สุด มันจะเป็นความเข้มแข็ง ความเข้มแข็งของใจ เห็นใหม่ ในการประพฤติปฏิบัติต้องอาศัยความเข้มแข็ง

ความอ่อนแอ ถ้าความอ่อนแอกับความอ่อนนุ่มต่างกันนะ คนอ่อนนุ่มถ่อมตนแต่ถ้าหัวใจเข้มแข็งเอาตัวรอดได้

ความจำเป็นของเรา ความจำเป็นของชีวิตนะ ความจำเป็นของโลก คุณิว้นอากาศหายใจมันก็มีความจำเป็นนะ ถ้าเราไม่หายใจเข้าไปสิ่งนี้ชีวิตเราก็คำรงอยู่ไม่ได้

แต่ถ้าหัวใจนี้ล่ะ หัวใจไม่หาคุณธรรมให้เขาไม่หาคุณธรรมนะ คุณความเรียกร่องของเด็กนะ เด็กมันต้องการความดำรงชีวิตของเขา ต้องการความช่วยเหลือของเขา เขาเรียกร่องเอาจากพ่อจากแม่ เรียกร่องเอาจากผู้ใหญ่ ถ้าผู้ใหญ่จะช่วยเหลือเจือจานเขาได้ เห็นใหม่ เขายังเรียกร่องความช่วยเหลือเลย

แล้วหัวใจของเรา มันก็เรียกร้องความช่วยเหลือ แต่เรียกร้องอย่างไรล่ะ เรียกร้องอยากมีความสุขใจ เรียกร้องอยากพ้นไปจากกิเลสณะ กิเลสในหัวใจมันบีบบีไฟฟ้าในหัวใจของเรา สิ่งนี้หัวใจเรียกร้องให้เราช่วยเหลือ

ถ้าเราซื้อสัตย์ เราซื้อสัตย์กับเราเอง เห็นไหม ซื้อสัตย์โดยซื้อตรง ถ้าเราซื้อตรงกับธรรมวินัย ซื้อตรงกับหัวใจของเรา เราจะได้ประโยชน์ของเรามหาศาลเลยประโยชน์ของเรามหาศาลนะ

คูลี คูอย่างถ้าเราเป็นปกติ ปอดของเราปกติ ทุกอย่างปกติ เราหายใจเต็มปอดเลย ถ้าหายใจได้เต็มปอดเห็นไหม แต่เราเป็นหวัดคัดจมูก เราเป็นต่างๆ มันหายใจมันขัดข้องไปหมดเลย

นี่ก็เหมือนกัน ทำคุณงามความดีของเรา ถ้าเราตั้งใจ เต็มใจทำด้วยความเปิดหัวใจให้หมดใจ เจตสิก เจตนา เวลาออกมาเป็นเจตนา เวลาเข้าเป็นเจตสิก เวลาเข้าเห็นไหมเวลาที่มีความรู้สึกกระทบเข้ามาเป็นเจตสิกเข้าถึงใจ ใจรับรู้ แยกหาบไว้หนักมากเลย

แล้วเจตนาออก เวลาออกมาเป็นเจตนาเห็นไหม เราตั้งใจทำอะไร เวลาเข้ามันเข้าด้วยความเรียกร้องของใจ เพราะใจมันบกพร่อง พอใจมันบกพร่องมันเหมือนบ่อถมไม่เต็ม ถมเท่าไรก็ไม่เต็ม อารมณ์ความรู้สึกต่างๆ ความสุข ความทุกข์ ถมเข้าไปเถอะ ไม่เคยเต็มเลยเห็นไหม นี่เจตสิกเวลาเข้า

แล้วเวลาออก มันถมไม่เต็มอยู่แล้วเห็นไหม แล้วเวลาออกมา มันออกมาด้วยกิเลสเจือปน ออกมา ออกมาด้วยความพอใจ ออกมานะรับรู้สิ่งต่าง ต้องการปรารถนาสิ่งต่างๆ นี่ใจของเราเนี่ยมันบกพร่อง.. มันพร่องอยู่เป็นนิจเห็นไหม

มันเจริญแล้วเสื่อม เสื่อมแล้วเจริญ เหมือนศาสนาเลย เวลาศาสนานะ วันนี้วันอาสาฬหบูชา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เวลาখনขวยขึ้นมาเนี่ย สิ่งนี้เจริญสูงสุดใจ

เวลายุคที่เจริญที่สุด เจริญที่สุด คือ ยุคที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังดำรงชีวิตอยู่ ๔๕ ปี ที่เผยแผ่ศาสนาเนี่ย เวลาเผยแผ่ศาสนาไป เห็นไหม สร้างบุญญาธิการมาขนาดนี้ละ

เวลาอัศวสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา เป็นธรรมเสนาบดีเห็นใหม่ พระสารีบุตรมีปัญหา
มาก เวลาโต้ตอบกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยสังขธรรม สังขธรรม คือ ความจริง ความ
จริงเรื่องของสัจจะ เรื่องของอริยสัจ นี้โต้ตอบนะ

เวลาเราสนทนากับใคร ถ้าคนสนทนากันรู้เรื่องมีความเข้าใจ มันสนทนาจะมีรสชาตินะ
ถ้าเราพูดอะไรออกไป แล้วคนรับไม่ได้ คนไม่เข้าใจเลยเห็นใหม่

พระโมคคัลลานะ เป็นผู้มีฤทธิ์ มีฤทธิ์ไปได้ทุกสรรพสิ่ง คู่อัศวสาวกต่างๆ ความเจริญ
ของศาสนาใด ความเจริญของศาสนานะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ธรรม
เอตทัคคะ ๘๐ องค์ พระอานนท์ได้รับการพยากรณ์เป็นเอตทัคคะหลายๆ ทางเห็นใหม่ ท่านเป็น
พหูสูตนะ เป็นผู้ที่อุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ใครทำคุณประโยชน์ ใครทำคุณงามความดี สิ่งที่เป็นประโยชน์ แล้วคุณงามความดีใน
หัวใจนะ อ่อนนุ่มถ่อมตน ยอมรับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาได้พบองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้ามีความสุขมหาศาลเลย

เวลาศาสนาเจริญ เจริญในหัวใจอย่างนี้ ความเจริญสูงสุด ชิดสุด เพราะอะไร เพราะ
สหชาติ.. สิ่งที่สหชาตินะ เกิดร่วมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คุณธรรมในหัวใจพระ
อรหันต์เต็มไปหมดเลย แล้วเสื่อมไปเห็นใหม่

เวลาเสื่อมไปยุบยอบไปนะ แดกกระสานซ่านเซ็นไปเป็น ๑๘ ลัทธิต แดกออกไปเป็นนิกาย
ต่างๆ ถึง ๑๘ นิกาย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้วเห็นใหม่

ในการก่อสร้างนะ เรามองไปในเรื่องของศาสนวัตถุ เป็นความมหัศจรรย์นะ ว่าศาสนา
เจริญ สิ่งที่เจริญเพราะความเคารพนบถแล้วเป็นวัฒนธรรมตามพื้นถิ่น ในถ้ำในคูหา แกะสลัก
เป็นวิจิตรพิสดาร คูสิ คูโบราณสถานต่างๆ เห็นใหม่ ใหญ่โตมโหฬารเลย เกิดมาจากอะไร เกิดมา
จากความศรัทธาความเชื่อ เกิดมาจากผู้ที่อุปถัมภ์อุปัฏฐากในศาสนานะ

ถ้ามองอย่างนั้นว่าเป็นศาสนาเจริญ เจริญอย่างนั้น เราไปมองได้แต่ตรงนั้นใจ แล้วมัน
เสื่อมนะ..เสื่อมไปเรื่อยๆ เสื่อมไปที่ไหน.. เสื่อมไปขนาดที่ว่าเวลาเข้าถึงคุณธรรมเห็นใหม่เราไป
คิดกันเองใจ เราไปวิตกวิจารณ์กันเอง เห็นใหม่ เพราะถ้าสมัยพุทธกาลนะสมัยโบราณนะ

ธรรมะต้องออกมาจากพระโอรส.. เพราะสิ่งที่ได้ฟังมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเวลาจาริกมาเป็นคัมภีร์เป็นต่างๆ สิ่งนี้เราไปวิจัยสิ่งนั้นนะ มันออกข้างนอกแล้วละ

แต่ถ้ามันเข้ามาในหัวใจนะ เรื่องของหัวใจเรา เรื่องของความรู้สึกของเรา สิ่งนั้นมันเป็นวิธีการที่เราจะค้นคว้านะ แล้วบอกว่าถ้าเราไปยึดติดอดีต สิ่งนี้มันเป็นอดีตนะ ๒,๕๐๐ กว่าปีมาแล้วนะ ถ้าเราไปยึดติดอดีต

เราจะทำให้การขับเคลื่อนของเราไป มันจะไม่คล่องตัวไง ความคล่องตัวก็เป็นความคล่องตัวของกิเลส เพราะว่าในปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีใครจะเกินองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปได้ แล้วถ้าวางสิ่งนี้ไว้ มันก็เหมือนกับข้อวัตรปฏิบัติเครื่องดำเนินเครื่องดำเนินที่จะเข้าไปถึงหัวใจของเรา เข้าไปที่หัวใจ ทวนกระแสนะ

ทวนกระแสเหมือนผู้ที่มีกำลังมาก มีปัญญามาก แล้วเปิดหนทางให้เราไว้ แต่เราบอกว่าสิ่งนี้ทำให้เรายึดติดอดีต แล้วความไม่คล่องตัวของเรา ความคล่องตัว เพราะจะรู้สัตว์ขันธ์สัตว์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนามารู้อัตว์ขันธ์สัตว์นะ คนที่รู้อัตว์ขันธ์สัตว์จะเปิดช่องทางไว้มากมายขนาดไหน จะเปิดช่องทางให้กว้างขนาดไหน เห็นไหม แต่เราไปไม่ถึงเอง เราไม่ยอมเข้าไปในช่องทางนั้นเอง แล้วเราบอกว่าสิ่งนั้นจะทำให้เราไม่คล่องตัว ความคล่องตัวก็เป็นความคล่องตัวของกิเลส นี่มันเสื่อมไปโดยที่เราไม่รู้ตัวเลย แล้วเราไม่รู้ตัวเห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “กึ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง” ๕,๐๐๐ ปี จะไม่มีใครเชื่อศาสนา แล้วเวลาพระศรีอริยเมตไตรยมาตรัสรู้ ก็ตรัสรู้อริยสัจอันนี้ สิ่งนี้เมื่อตรัสรู้ขึ้นมา แต่ขณะที่เราเอาความเห็นของเรา เอาความเห็นของโลกไป

วัฒนธรรมต่างๆ มันอยู่ที่พื้นดิน พื้นดินที่วัฒนธรรมนั้นเกิดขึ้นมา แล้ววัฒนธรรมนั้นเอามากรองศาสนา เป็นไปไม่ได้หรอก สิ่งที่เราจะสัมผัสในศาสนา มันเป็นความรู้สึกถ้าเป็นความรู้สึกขึ้นมา เห็นไหม

เวลาหลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา รื้อค้นขึ้นมาสิ่งนี้มันเป็นยุคที่เจริญอีกหนหนึ่ง

ถ้าเจริญแล้วเสื่อมนะ เหมือนกับสิ่งที่มันมีแต่ความทุกข์ ความยาก แล้วความเจริญๆ เพราะใคร เพราะผู้มีบุญไง บุญญาธิการเห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา แล้ววางธรรมไว้ ขณะที่เทศน์ธรรมจักรนี้ะ เทวดาส่งข่าวขึ้นไป เป็นชั้น เป็นตอนขึ้นไปเลย

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว “จะสอนใครได้..” สิ่งต่างๆ ทอดธุระเห็นใหม่ พอทอดธุระนี้พวกเทวดาอินทร์พรหม สิ่งนี้รอกันอยู่เห็นใหม่โลกนี้ฉิบหายแล้ว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่เทศนาว่าการใด ให้พรหมมานิมนต์ “พรหมา จ โลกา...” นิมนต์ให้เทศนาว่าการ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงเล็งญาณใด จะเทศนาสอนใครก่อน มองไปถึงคุณ คุณของอาหารคาบส เพราะเคยไปอยู่กับเขา เขาสอนได้แค่ฉานสมบัติเห็นใหม่

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาประพฤติปฏิบัติ รู้เลยว่าฉานสมบัติมันอยู่ในขอบเขตแคไหนของความสงบ เห็นใหม่ ความสงบนี้มีพลังงาน เพราะมันเป็นฉานสมบัติ มันเหาะเหินเดินฟ้าได้ มันรู้วาระจิตต่างๆ ได้แต่มันไม่เข้าอริยมรรคเห็นใหม่

แต่เข้าอริยมรรคขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาตรัสรู้ธรรมขึ้นมานี้ มันต่างกันราวฟ้ากับดินนะ แล้วคิดถึงว่าคิดถึงคุณของเขา แม้แต่เคยไปอยู่กับเขาจะไปสอนเทศนาว่าการอาหารคาบสก่อน เห็นใหม่

แต่กำหนดนะพุททกิจ ๕ เล็งญาณนะ ตายเสียแล้ว ตายเมื่อวาน นำเสียตายมากเห็นใหม่ถึงย้อนกลับมาเห็น อ้อ ! ถ้าอย่างนั้นไปเทศน์บัญญัติวัคคีย์ก่อน นี่เล็งญาณจะไปสอนอาหารคาบสก่อนนะ แต่ได้ตายไปเสียแล้ว แล้วบัญญัติวัคคีย์ยังมีชีวิตอยู่ เห็นใหม่

ในสมัยพุทธกาล ๒,๕๐๐ กว่าปี มานี้ะชั่วอึดใจเดียว เวลาสองพันกว่าปีนี่ชั่วอึดใจเดียว สิ่งชั่วอึดใจเดียวเพราะอะไร เพราะสิ่งที่มันขึ้นมาจากอดีตแค่ชั่วอึดใจเดียว เพราะอะไร เพราะกาลเวลา คือ กาลเวลาเท่านั้นละ

สิ่งที่เป็นปกติในหัวใจ ถ้าใจมันปกติมันปกตินะ แล้วถ้าย้อนกลับมาเทศนาว่าการบัญญัติวัคคีย์ สิ่งนี้ยังมีชีวิตอยู่คนที่ตายไปแล้วสอนไม่ได้ เพราะมันเป็นนะ เวลาตายปั๊บ ! จิตนี้มันเกิดตลอด ถ้าเข้าฉานสมบัติอย่างนั้น ก็ไปเกิดเป็นพรหม

ถ้าเกิดเป็นพรหมก็ไปเสวยสุขอย่างนั้น เขาก็ไม่สนใจ เพราะมันเปลี่ยนใจ ถ้าไปสอน
อาหารดาบส.. ตายไปแล้วก็ไปสอนบนพรหมตี ตายไป.. ก็ไปสอนที่นั่น

จากอาหารดาบสเป็นภพชาติหนึ่ง เคยสัมผัสกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา
ด้วยกัน เคยเป็นอาจารย์กับลูกศิษย์กันมา มันจะรู้จักกันเหมือนคนรู้จักกัน แต่เปลี่ยนสถานะหนึ่งไป
เป็นคนใหม่ จิตดวงเดิมแต่ไปเป็นพรหมคนใหม่ เห็นใหม่

แล้วจะไปสอน ถ้าเขามีจิตนิสัยเขาก็จะมาฟัง ถ้าเขามีจิตนิสัย ก็คือ เขาคิดในฤทธิ์ เขา
คิดทิฐิมานะของเขา ทิฐิมานะ เราเคยเป็นอะไร เราเป็นพรหมเป็นผู้ที่ประเสริฐ.. นี่หลงตัวเองไป
ถ้าหลงตัวเองไปว่าตัวเองเก่งกล้า มันก็ไม่มีโอกาสเห็นใหม่

แต่ถ้าผู้มีคุณธรรม มันจะอ่อนน้อมถ่อมตน มันจะคิดถึง เพราะว่าเราเข้าไปเป็นพรหม มัน
ก็เท่านั้นละ แต่ถ้ามันเป็นอริยสัจ มันเป็นสมบัติที่เป็นคุณธรรม มันเป็นอริยทรัพย์ มันไม่เป็นอย่าง
นั้น นี้อยู่ที่เขาไปเกิด

แต่พระปัญจวัคคีย์ยังมีชีวิตอยู่ ตั้งแต่เคยอุปฐากกันมา แล้วเวลาที่เห็นองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าออกมาฉันอาหาร ใจว่าเป็นผู้ที่ไม่เคร่งครัด ไม่ลงใจ ถึงทิ้งไปเห็นใหม่

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา จะสอนใครก่อน.. นี่เห็นใหม่
เล็งญาณสอน ไปสอนพระปัญจวัคคีย์ คนที่มีชีวิตอยู่ คนที่ยังมีโอกาสอยู่ ยังสัมผัสกันได้อยู่ ยัง
เข้าใจอยู่ คือศรัทธายังเปี่ยมพร้อมใจ คือหัวใจยังมีความรับรู้แบบนี้ เราไม่ได้คิด เราคิดกันนะว่า
ถ้าเราตายไปแล้ว

ในปัจจุบันนี้เราเป็นผู้ศรัทธาในศาสนา เราเป็นนักปฏิบัติ เราเป็นพระบวชมาแล้วปฏิบัติ
ไปถึง ถ้าเป็นเทวดาอินทร์พรหมไปแล้วจะปฏิบัติต่อ ทุกคนคิดอย่างนี้นะ คิดว่าเราจะปฏิบัติต่อ
ปฏิบัติต่อ ทำไมในปัจจุบันนี้ไม่เอาให้ถึงที่สุด ในปัจจุบันนี้นะ มันได้ผลในปัจจุบันใจ ถ้าใน
ปัจจุบัน เห็นใหม่ นี่ความคิดอย่างนี้ มันจะเสื่อมแล้วเจริญ

ถ้าเจริญแล้วเสื่อมนะ เจริญแล้วเสื่อมมันมีแต่ยุบยบไป ถ้าเสื่อมแล้วเจริญดี ถึงจะเป็น
ประโยชน์เห็นใหม่ เสื่อมแล้วเจริญ

ศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ วางศาสนาไว้ ขนาดยุคขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเจริญที่สุด แล้วก็เสื่อมถอยมา และองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย

“กึ่งพุทธกาล ศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง”

คำว่าเจริญเห็นใหม่ ความเจริญอีกหนหนึ่ง วัตถุประสงค์ สิ่งที่เป็นศาสนวัตถุ มันจะเสื่อมค่าไปตลอด โลกนี้เป็นอนิจจัง ความคิดนี้ สรรพสิ่งนี้ โลกนี้เป็นอนิจจัง มันไม่มีอะไรคงที่ จะขนาดไหนก็แล้วแต่

พระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้องค์ต่อไปนะ โลกนี้จะไม่มีการหมายของศาสนา สิ่งที่เป็นเครื่องหมายของศาสนา โลกนี้จะปรับตัวถึงที่สุดแล้วพระศรีอริยเมตไตรยถึงจะมาตรัสรู้ตอนนั้น

แล้วเราสร้างไว้ขนาดไหน ก็สร้างไปเกิด... ถ้าสร้างมันเป็นเรื่องของอามิสใจ เราสร้างบุญกุศล แก้วแหวนเงินทองต่างๆ ประดับสี เวลาสร้างเจดีย์กันนะประดับด้วยทองคำนะประดับสิ่งต่างๆ มันก็เป็นบุญอันหนึ่ง เป็นบุญของผู้ที่เข้ามาในศาสนา เป็นบุญของการค้าชูใจ

แล้วเราสร้างอะไรเป็นถาวรวัตถุเพื่อบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันก็เป็นบุญกุศลนะ เราก็ดีอกดีใจ เห็นใหม่ นี่บุญ.. สิ่งที่เราสร้างไป.. ใจมันสร้างแล้วใจเป็นบุญ สิ่งนี้ดีอกดีใจ มันก็ไปเกิดสิ่งต่างๆ ที่ได้บุญกุศลนั้น แต่สิ่งที่สร้างนั้นมันก็ประจำอยู่นั่นละ

แต่ถ้าศาสนาเจริญในหัวใจนะ นี่หัวใจมันเข้าใจนะ สิ่งที่เป็นทุกข์ที่สุดคือ การเกิดและการตาย การเกิดและการตายนี้จริงๆ นะ เพราะอะไร เพราะว่าเราได้สถานะนี้มา ก็โดยบุญกุศล เห็นใหม่

อริยทรัพย์ คำว่า อริยทรัพย์ มนุษย์สมบัตินี้เป็นอริยทรัพย์ เพราะมีมนุษย์สมบัติ มันมีกายกับใจ ถ้ามีกายกับใจร่างกายนั้นมันบิบบิ้นอยู่ตลอดเวลา แต่เราใช้ประโยชน์กับมันเห็นใหม่

คูลีในวงการแพทย์เขาปลูกถ่ายอวัยวะต่างๆ เพื่อมาเปลี่ยนถ่าย นี่ก็เป็นประโยชน์ของร่างกาย คิดกันอย่างนั้นไง สิ่งที่เป็นชีวิต เป็นเซลล์ต่าง มันปลูกถ่ายมันแบ่งตัวได้ มันทำขึ้นมาเป็นการปลูกถ่าย เป็นตัวอ่อนต่างๆ ขึ้นมาเพื่อจะรักษาโรคเห็นใหม่

การรักษาโรค มันเป็นเรื่องของโลกๆ แต่มันต้องทำนะ ทำเป็นเรื่องของโลก นี่มันสมมุติ
ทั้งนั้นนะ โลกสมมุติกันอย่างนั้น ต่อเติมกันอย่างนั้น เพื่อจะแก้ไขกันอย่างนั้นแก้ไขทุกขัง ก็ได้
ทุกข์โอดโอยกัน เจ็บไข้ได้ป่วยก็หายป่วย แต่สุดท้ายก็ตายหมด ! สุดท้ายก็ต้องเป็นไปนะ

แต่ถ้ามันเป็นการปลุกถ่ายจากภายในเห็นไหม เช่น มันเสื่อมแล้วเจริญ ถ้าเรามีความมั่นคง
ของเรา เราจะทำของเรานะ เช่น เรากำหนดพุทโธ เราทำความสงบของใจ เรามีความตั้งมั่นของ
เรา นี่มันมีความมั่นคงของมัน ถ้าใจมันมีความมั่นคงเห็นไหม

ชื่อตรงกับธรรม เราประพฤติปฏิบัติตามที่ของเรา ประพฤติปฏิบัติ ผลมันตอบสนอง
มาเอง ผลมันตอบสนองจากใจที่ชื่อตรงกับตัวเอง ผลจะไม่ตอบสนองกับใจที่ไม่ชื่อตรงกับตัวเอง
เพราะอะไรเพราะเราบิดเบือน เราต้องการเป็นอย่างนั้นใจ ให้สภาวะเป็นอย่างนั้น บังคับใจ บังคับ
ขู่เข็ญให้เป็นสภาวะธรรม ให้เป็นตามความพอใจของเรา มันเป็นไปได้ !

สภาวะธรรม คือ ความเป็นจริง มันต้องเกิดขึ้นตามความเป็นจริง มันจะเป็นไปเพราะเหตุผล
ของเราสมควร เหตุผลของเราเป็นสัมมาทิฐิ เป็นความเห็นชอบ.. ความเห็นชอบในอะไร เห็นชอบ
ในเหตุ “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” แต่เราบอกว่า “ธรรมทั้งหลายเป็นสภาวะธรรม” ธรรมต้องบังคับ
ว่าธรรมต้องเป็นอย่างนั้น แล้วเหตุมันอยู่ที่ไหนละ

“ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” เราต้องย้อนกลับไปหาที่เหตุ ถ้าเหตุมันสมควรแก่ธรรมนะเรา
ปลุกต้นไม้รดน้ำพรวนดิน เรารักษาของเราไป มันยังตายเลยเห็นไหม มันเกิดแมลง มันเกิดโรคกับ
มัน มันก็ตายเลย เรารักษาขนาดไหน มันก็ตาย ถ้ามันจะตาย เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน เราประพฤติปฏิบัติของเรา มันล้มลุกคลุกคลานขนาดไหน ก็ปล่อยมันล้มลุก
คลุกคลานไป เพราะว่ากรรมของคนไม่เหมือนกัน

ในการประพฤติปฏิบัติ คุณี คุณอย่างความพอใจของเราสิ วันนี้เราพอใจอารมณ์อย่างนี้ วันนี้
เราพอใจวัตถุสิ่งนี้ พออยู่กับเราชินชา เราก็ก็นิ่งเห็นไหม ชื่นวัตถุชิ้นเดียวกันนี้แหละ แต่บาง
ความรู้สึกพอใจ บางความรู้สึกไม่พอใจ สิ่งนี้ไม่พอใจเห็นไหม มันไม่คงที่ของมัน เรามีหน้าที่
ปฏิบัติ เราก็ก็นิ่งของเราไป นี่เราปฏิบัติของเรา ให้มันเป็นปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ถ้า
สมควรแก่ธรรมเห็นไหม จากเสื่อมแล้วเจริญนะ

ถ้าคนเสื่อมแล้วเจริญ คุณติ มันมีความมูมานะมันมีความเป็นไปนะ นี่ในเรื่องของวงศ์ใน ศาสนานะ ในวัฏฏะ มันก็เสื่อมแล้วเจริญ เจริญแล้วเสื่อม เห็นไหม

สภาวะของโลกจะเป็นอย่างนี้ เพียงแต่เราเกิดในยุคใด เราเกิดในสังคมใด เราเกิดในผู้นำดิ ขนาดไหน เราจะมีโอกาส ถ้าเราเกิดมาร่วมชีวิตนะ

คุณติ อย่างครูบาอาจารย์ ทุกคนเกิดมาอยากเห็นหลวงปู่มัน ทุกคนเกิดมาอยากเกิดพร้อมองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วทำไมมาเกิดตอนนี่ละ ?

ถ้ามาเกิดตอนนี่ ในยุคสมัยที่การประพฤติปฏิบัติยังเจริญรุ่งเรืองอยู่ เจริญรุ่งเรืองนะเพราะ ปฏิบัติแล้วไม่มีใครเยาะเย้ย ไม่มีใครถากถางนะ ถ้าต่อไปเราไปทำคุณติ เรามองว่าเรามีความเข้าใจ อย่างนี้ แล้วเรามองในความเชื่อของลัทธิศาสนาอื่นที่เขาทำไป เราสลดสังเวชไหม

เราเกิดในประเทศอันสมควระนะ เกิดในประเทศอันสมควร.. การประพฤติปฏิบัตินี้เปิด กว้างเห็นไหม คุณติเวลาครูบาอาจารย์ท่านพูด ถ้ามีกษัตริย์ปกครองประเทศ ประเทศนั้นร่มเย็นเป็น สุข ถ้าประเทศร่มเย็นเป็นสุข สมณะ ชี พราหมณ์ คำว่า สมณะ ชี พราหมณ์ก็มีความร่มเย็นเป็นสุข ไปด้วย

ย้อนกลับมา สมณะ ชี พราหมณ์ เป็นผู้ที่จรรโลงศาสนา ผู้ที่พยายามให้สังคมนั้นมีศีลธรรม มีคุณธรรม ศีลธรรมคุณธรรมก็ทำให้สังคมนั้นร่มเย็นเป็นสุข พอร่มเย็นเป็นสุข สมณะ ชี พราหมณ์ก็มีความร่มเย็นเป็นสุข

มันก็วนกลับมาเห็นไหม วนกลับมามันเกิดในยุคสมัยอย่างนี้ มันเปิดโอกาสให้เราได้ ประพฤติปฏิบัติ ถ้าเราไปเกิดในยุคที่เขาไม่ปฏิบัติกันนะ แล้วไม่ปฏิบัติ คุณติด้วยความคิดของโลกๆ “มาเสียเวลากันทำไม ไม่เห็นคุณค่าของวัตถุ ไม่มีสิ่งใดเกิดขึ้นมาเป็นประโยชน์กับเรา” แต่เขาไม่รู้ เลยนะว่าจิตใจเข้มแข็ง จิตใจอ่อนแอเป็นอย่างไร จิตใจเขาวัวปัญญาเป็นอย่างไร

คุณติ เวลาพระอรหันต์เป็นพระอรหันต์เกิดขึ้นมาแล้ว เห็นไหม ปฏิภาณพระอรหันต์แต่ละ ประเภท แต่ละประเภท เทววิโซ วิชา ๓ เห็นไหม แล้วสิ่งที่เป็น สุกขวิปัสสโก มันยังต่างกัน ความ ต่างกันของพระอรหันต์ก็ยังต่างกัน

แล้วหัวใจที่ปฏิบัติขึ้นมามันต่างกันอย่างไร ถ้ามันต่างกันมันเป็นคุณสมบัติของใจดวงนั้น ใจดวงนั้นอยู่จากภายในเห็นไหม เวลาประพฤติปฏิบัติเวลาก้าวเดินนะ เราจะฝึกวิชาชีพอะไรก็ได้แล้วแต่ เวลาเราไปฝึกฝนนะ มันจะมีความคล่องตัว

ในการประพฤติปฏิบัติ มันจะมีความขาดตกบกพร่อง ความขาดตกบกพร่องอันนั้น มันจะทำให้เราต้องสอบถามต้องมีวิธีแก้ไข สิ่งนี้แหละที่ทำให้มีการสนทนาธรรม ถ้าการสนทนาธรรมออกมาอย่างนั้น มันเป็นประโยชน์นะ แต่เวลากิเลสมันขึ้นมาสิ มันทำให้เข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นคุณธรรม นี่จะบังคับ จะเทศนาว่าการ จะบอกให้คนอื่นเชื่อตามตัวเองไปหมดนะ ทั้งๆ ที่ความเห็นผิดนะ

ถ้าความเห็นถูก ความอึดใจของใจ ไม่มีอารมณ์ความรู้สึกอย่างนั้น เพราะอะไร เพราะมีสติสัมปชัญญะ สติสัมปชัญญะจะบอกเลยว่าสิ่งใดควรไม่ควร คำว่าควรไม่ควรนะ แล้วถึงที่สุดแล้ว ต้อง ! ต้องเป็นอย่างนั้น

นั่นอีกขั้นตอนหนึ่ง สิ่งที่ควรก่อน สิ่งที่ควรมีการแก้ไข มีการปรับปรุง เพราะมันควรแก้ไข มันควรปรับปรุง ให้เราเข้ามาถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ทำนองคลองธรรมเห็นไหม แล้วทำนองคลองธรรมคำว่า “ธรรม.. ธรรม..” มันเป็นนามธรรม สิ่งนี้เป็นนามธรรม

แต่นามธรรม เวลาจิตสงบเข้ามา เห็นไหม ทำไมบอกว่าจิตนี้ตั้งมั่น จิตนี้เป็นเอกัคคตา ธรรม จิตนี้ตั้งมั่น มันตั้งมั่นอย่างไร ?

แค่สมาธิ เวลาพูดถึงสมาธิ ถ้าคนเป็นสมาธิจะพูดถึงสมาธิถูกต้อง ถ้าคนไม่เป็นสมาธิจะพูดถึงเรื่องของสมาธิไม่ถูกต้องหรอก ถ้าพูดถึงเรื่องของสมาธิไม่ถูกต้อง มันก็เป็นสัญญาอารมณ์ มันเป็นเรื่องอารมณ์ทั้งนั้นนะ

อารมณ์ว่างๆ อารมณ์ความรู้สึกมันเป็นอารมณ์ไม่ใช่เป็นสมาธิหรอก ถ้าเป็นสมาธิขึ้นมาคนที่สมาธิก็พูดถึงขั้นของสมาธิถูกต้อง ผู้ที่มีปัญญา โสคาปัตติมรรค ก็พูดถึงโสคาปัตติมรรค โสคาปัตติผล สกิทาคามรรค สกิทาคาผล อนาคามรรค อนาคาผล ด้วยความถูกต้อง.. ถูกต้อง.. ด้วยความถูกต้องนะ

แต่ขณะที่ก้าวเดินไปอยู่นี้ คุณสิ เวลาเราผลอไปเห็นไหม เวลาเราขับรถเราผลอ เรายังได้เกียร์ผิดเลย เราได้เกียร์ผิด ได้เกียร์ถูก มันได้แล้วเกียร์ไม่เข้าเห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน

ในการประพฤติปฏิบัติไป มันเข้าใจว่าเป็นๆ ใจ ใจอยู่... เราขับรออยู่ เราเข้าเกียร์ได้นี้ ก็เหมือนกัน เป็นโศดาบัน สกิทากา อนาคา มันเข้าใจว่าสิ้นแล้ว.. สิ้นแล้ว.. มันคิดใจ

สิ่งที่เราปฏิบัติไป มันมีติดนะ เวลามันเข้าใจ เพราะมันให้ค่าตัวเองมากเกินไป สิ่งที่กิเลส มันให้ค่าตนเองสูงมากเกินไป สูงส่งเกินไป แล้วเราไปนอนจม ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ชี้ตรงนี้นะ เพราะอะไร เพราะครูบาอาจารย์เห็นไหม

คูสิ ฟังสิ เวลาครูบาอาจารย์ท่าน ชัมมสากัจฉา เอตัมมังคละมุตตะมัง ท่านคุยสนทนาธรรมกัน เห็นไหม “เฮ้อ! ว่ามา ว่ามา.. เฮ้อว่าไปสิ ว่าไปสิ..” ว่าไปสินี้มันมีสองฝ่ายแล้ว ฝ่ายหนึ่งครูบาอาจารย์ที่รู้จริง มันยังมีเกียร์ ๑ เกียร์ ๒ เกียร์ ๓ มันต้องไล่เกียร์ ๔, ๕, ๖ ไปนะ แต่ไอ้คนผู้ทีบอกว่าไล่นี้เกียร์ ๒๐ แล้ว เกียร์ ๑๐๐ แล้วทั้งๆ ที่มันเป็นเกียร์ ๒ เกียร์ ๓ เท่านั้นเองเห็นไหม

เวลากิเลสมันให้ค่า ขนาดประพฤติปฏิบัติถูกต้องทำนองคลองธรรม มันยังพาเราไขว่ไขวได้เลย นี่เจริญ.. เจริญอย่างนี้ ถ้าศาสนาเจริญ เจริญคือมีครูบาอาจารย์ที่มีคุณธรรม แล้วคอยบอกเราว่า เกียร์นี้เป็นเกียร์ที่เท่าไร มันทดเฟืองเกียร์มาอย่างนี้ อย่างความเร็วของรถ มันเป็นอย่างนี้.. อย่างนี้..

มันได้แค่นี้แหละ มันไม่ใช่เกียร์สูงกว่านี้ แต่เราไม่เคยเห็น เราไม่เคยเป็น เราไม่เคยไป เราก็เข้าใจของเรา สภาวะว่ามันต้องเป็นเกียร์สูงสุด นี่สิ่งที่เป็นเกียร์สูงสุดคือว่าถึงที่สุดใจ แล้วมันถึงไหมล่ะ มันไม่ถึงเพราะอะไร

มันไม่ถึงเพราะมันมีกิเลสอันละเอียด กิเลสอย่างหยาบๆ ในหัวใจของเรานี้ละ เรากำลังเริ่มต้น มันเป็นเรื่องของกิเลสหยาบๆ ปุณฺณ.. กัลยาณปุณฺณ ปุณฺณคนหนาไปด้วยกิเลส กัลยาณปุณฺณ ปุณฺณนี้แหละ แต่เป็นกัลยาณ

ถ้าอย่างทางโลกเห็นไหม คนที่มีกิริยาสุภาพมากเรียบร้อย เป็นผู้ที่มีมรรยาทสังคมที่ดี สังคมนั้นจะมีความอบอุ่น สังคมนั้นจะไม่กระทบกระเทือนกัน เพราะเขาไม่ใช่ปุณฺณคนที่หนาไปด้วยกิเลสที่เอาแต่ใจของตัวเอง

นี่ก็เหมือนกัน จิตที่มันเป็นกัลยาณปุถุชน มันเป็นจิตที่ควบคุมง่าย มันควรแก่การงาน ฟัง
 ติ ฟังแค่นี้แหละ ฟังว่าจากปุถุชนเป็นกัลยาณปุถุชน มันจะเป็นขั้นตอนมานะ แล้วรู้จริงเห็นจริง
 หมดยุติ เห็นไปตามประโยชน์ของมันนะ

เพราะอะไร เพราะมันตัดได้ มันตัด รูป รส กลิ่น เสียง ที่เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้
 แห่งมาร มันรู้เท่าทันหมด มันรู้เท่าทันเพราะอะไร เพราะเราตริที่เราดู ตริก็ด้วยจิตที่มันมีรากฐาน
 รากฐานว่าสิ่งนี้ทำไมเราต้องทุกข์ร้อนกับสิ่งนี้นัก

สิ่งนี้มันจะเร้าใจเรานัก เรานะถ้าเราเป็นคฤหัสถ์นะ เราอยู่กับสิ่งนี้มันเป็นเรื่องของ
 ธรรมดา ความธรรมดาเห็นใหม่ เขาบอกว่า “ธรรมะเป็นธรรมชาติ.. เป็นธรรมดา..”

เราก็อยู่กับ รูป รส กลิ่น เสียง เราเสพมันเป็นธรรมดา จนเราไม่เห็นโทษ เห็นคุณของมัน
 เลย มันเป็นเรื่องธรรมดา มันเลยไม่รู้จักว่าสิ่งนั้นมันขอกใจขนาดไหนไง แต่เราใคร่ครวญ เรา
 กำหนดทุกข์โทษ เราดูแลรักษาใจของเราเห็นใหม่ จนเห็นเหมือนกับเราไปเจอสิ่งที่เป็นพิษ มันคิด
 เชื้อ.. ถ้าคิดเชื่อมันลามนะ พอคิดเชื่อขึ้นไปมันเข้าสายเลือดคนนะ เราตายนะ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันเป็นสิ่งที่เราเคยชินมันก็เคยชินอยู่อย่างนั้น มันไม่เห็นโทษของมัน
 เลย

แต่ถ้าเป็นกัลยาณปุถุชน เราใคร่ครวญจนเห็นโทษของมันว่า ถ้าเราคิดเชื่อ เรายังรักษาแผล
 ของเราไม่ดี เรายังรักษาเนื้อตัวของเราไม่ดีไปโดนสิ่งที่ทำให้เราเป็นแผลขึ้นมาอีกเดี๋ยวคิดเชื่อขึ้นมา
 เราถึงแก่ชีวิตได้เห็นใหม่

นี่เห็นโทษของมัน พอเห็นโทษของมัน มันเข้าใจ มันเห็นความเป็นจริงมันเข้าใจ มัน
 พิจารณาจนมันปล่อยมันขาดได้นะ “รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่ง
 มาร” เพราะรูป รส กลิ่น เสียง นี่เองแล้วทำให้เราเป็นบ่วงแล้วเราไปติดมัน จนเราทุกข์เรายากอยู่
 อย่างนี้

เราจะควบคุมนะ เราเกิดมา เราเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
 แสดงธรรมไว้แล้วนะ “ทเวเม ภิกขเว ทางสองส่วนเธอไม่ควรเสพ อตตกิลมถานุโยค กามสุขัลลิก
 กานุโยค” เห็นใหม่

ถ้ามันพอใจในเสียง ในรูป ในรสของเรานั้นละ กามสุขัลลิกานุโยค มันพอใจ สิ่งนี้เป็น
 ธรรม.. สิ่งนี้เป็นธรรม มีความสุขมาก..ว่างๆๆ อยู่อย่างนั้นนะ แล้วไปติดในกามสุขัลลิกานุโยค
 แต่ถ้าเราไปขัดแย้งกับใจ ใจนี้มันมีความขัดแย้งมันมีความโต้แย้งในหัวใจ มันเป็นความขัดใจเห็น
 ใหม่ สิ่งนั้นก็เป็นที่ อุตตกิลมถานุโยค มันขัดใจใจ มันทำให้ใจเศร้าหมอง มันทำให้การประพฤติ
 ปฏิบัติมันไม่เป็นไป เห็นใหม่

นี่ปุถุชน.. ถ้าเป็นกัลยาณปุถุชนมันเห็นโทษ เห็นโทษทั้งๆ ที่ไปติดความว่าง ติดว่าเป็น
 ความสุข ติดว่าสิ่งนี้มันเป็นสมาธิด้วย มันไม่ได้เป็นสมาธิขึ้นหรอก ถ้ามันเป็นสมาธิขึ้นมา มัน
 ต้องมีกำลังของมัน เป็นสมาธิขึ้นมาที่มัน โอ้อโฮ ! โอ้อโฮ ! อย่างนี้หรือ.. ความสุขเป็นอย่างนี้หรือ
 ... แค่สมาธินะ สุขในขั้นของสมาธิก็มี

“สุขใดเท่ากับความสงบไม่มี” สงบของสมาธินั้นเป็นความสุขมาก ถ้าความสุขอย่างนั้น
 นั้นนะเป็นสมาธิ นั้นละเป็น โสคาปัตติมรรค ถ้าก้าวเดินเป็น โสคาปัตติมรรคเห็นใหม่

เราทำวัตรเมื่อก็เห็นใหม่ นี่เป็นสังฆคุณในบุคคล ๘ จำพวก บุคคล ๘ จำพวก แล้วเรา
 เริ่มต้นตรงไหน นี่มันเป็นคนหนาด้วยกันทั้งนั้น เราเป็นปุถุชนคนหนาไปด้วยกิเลส ไอ้คนที่หนา
 ไปด้วยกิเลส มันเป็นเรื่องที่พอกในหัวใจ มันพอกจนเต็มหัวใจเลยแล้วไม่เคยเคาะ.. ไม่เคยสนใจนะ

แต่ถ้าฟังธรรมของครูบาอาจารย์ ธรรมอันนี้มันจะไปสะกิดใจ มันจะไปกะเทาะ.. กะเทาะ
 ไม่ให้หินปูน ไม่ให้สิ่งที่เป็นกิเลสเกาะหัวใจ เพราะมันเกาะหัวใจแล้วมันเริ่มสนใจเห็นใหม่

เริ่มสนใจในการประพฤติปฏิบัติ เคาะมัน เคาะมัน เคาะไม่ให้สนิม ไม่ให้หินปูนเกาะใจ
 ได้ สิ่งที่แสดงธรรม ธรรมของครูบาอาจารย์สะท้อนในหัวใจของเรา เราก็เริ่มมีความรู้สึก มีความ
 ตื่นตัวเห็นใหม่

“นี่เสื่อมแล้วจะเจริญ มันเสื่อมค่านะ เสื่อมค่าของมนุษย์ เสื่อมค่าของชาวพุทธ”

ชาวพุทธเกิดขึ้นมาพบพุทธศาสนา แล้วมันไม่ชวนขาย มันไม่ได้คุณค่าของมันหรือ
 คุณค่าของใจขึ้นมา ให้มันเป็นพุทธะ พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

แล้วมันตื่นใหม่ มันนอนจมกับกิเลส มันนอนให้กิเลสเหยียบหัวอยู่นั่น มันตื่นมาจากไหน นี่ว่าศาสนาเสื่อม เห็นใหม่ ความเสื่อม ใจนี้มันเสื่อม มันเสื่อมเพราะกิเลสมันครอบงำใจ ให้หัวใจอยู่ใต้อำนาจของกิเลส ให้กิเลสมีอำนาจเหนืออยู่นั่น นั่นนะมันเสื่อมค่าขนาดนั้นแหละ

แต่ถ้ามันมีความตื่นตัวขึ้นมาเห็นใหม่ ชีวิตนี้ก็คือชีวิตนี้ ความรับผิดชอบก็คือ ความรับผิดชอบ

ในเรื่องสัมมาอาชีวะเราก็ประกอบของเราไปอย่างนี้ สิ่งประกอบสัมมาอาชีวะไป เพราะมันเป็นเรื่องของอำนาจวาสนา เรื่องของสิ่งที่ทำมา มันเป็นเท่านั้นละ

คูติ คูเศรษฐีโลกเขาเป็นกันอยู่นี้ เขาก็กินอ้อมเดียวเหมือนกัน เขาต้องกิน เขาต้องนอนเหมือนกัน เพียงแต่เขาจะกินและนอนด้วยความทุกข์มากเลยเพราะเขาต้องบริหารจัดการ ต้องรับผิดชอบมากเลย แล้วเราเป็นคนทุกข์ คนยากขนาดไหน

คูติ คูเราเป็นพระนักบวชกันอยู่นี้ เราก็บิณฑบาตกันอยู่ทุกวัน มันก็ต้องฉันอาหารเหมือนกัน เพราะอาหารดำรงชีวิตไว้เห็นใหม่ สิ่งนี้มันเป็นหน้าที่ของใคร ทุกคนต้องทำเหมือนกัน

“เราเป็นญาติกันโดยธรรมนะ เกิดมามีปากมีท้องเหมือนกัน” แต่ปากท้องนี้จะใช้มันเพื่ออะไร.. ชีวิตนี้จะใช้มันเพื่ออะไร ชีวิตนี้เราเกิดมาจะเป็นประโยชน์อะไรกับเรา เกิดมาพบพุทธศาสนาขนาดนี้ละ เราเกิดมาในสังคมวัฒนธรรมของชาวพุทธเห็นใหม่ เกิดในประเทศสมควรแล้วชาวพุทธเห็นใหม่

นักปราชญ์ในสมัยโบราณวางรากฐานไว้ละ วันไหนเป็นวันสำคัญของศาสนา วันสำคัญของศาสนาให้เราเรื้อรัง ให้เราทำบุญกุศลขึ้นมา ถ้าเราทำบุญกุศลขึ้นมา ถ้ามีอำนาจวาสนา มันจะทำให้เราทำให้ลึกไปกว่านั้น สิ่งทีลึกเข้าไปกว่านั้นคือ ศาสนาในหัวใจ ศาสนาจากภายนอกเราก็ทำกันอยู่แล้ว

ทำให้มันมีการเปลี่ยนแปลง ให้มีการนึกคิด ให้ความเปลี่ยนแปลงแล้วเราพลิกใจขึ้นมาให้ได้ ใจนั้นพลิกขึ้นมา งานของโลกก็คืองานของโลก คนมีอำนาจวาสนาขนาดไหน เขาทำได้ขนาดไหน คูติ เขาก็ต้องทำแล้วทิ้งไว้ให้ทำต่อๆ กันไป

แต่ถ้างานของกรรม ถ้าเราทำเสร็จสิ้นของเราแล้ว มันจบที่เรา จบสิ้นที่เรา ใครจะมาทำต่อ ถ้าทำต่อ..มันยังมีอยู่ มันจะจบสิ้นได้อย่างไร ถ้ามันมีแต่ทำต่อ.. แล้วใครทำต่อก็โอ้ใจดวงนี้ ในเมื่อหัวใจนี้มันเกิดมาสถานะอะไรละ ถ้ามันเกิดในสถานะของอินทร์พรหม มันก็ไปทำต่อไง ถ้าเกิดในสถานะของมนุษย์ แล้วพบพุทธศาสนา ถ้าไม่พบพระพุทธศาสนาเกิดในสถานะของอะไร เกิดมาเท่านั้นเองหรือ

นี่เกิดมาในปัจจุบันแล้ว อย่าให้มันจมกับความรู้สึกอันนี้ จมกับความคิดอันนี้ การประพฤติปฏิบัติของเรา การกระทำของเรา คุณติเกิดมาตั้งแต่เด็กเห็นใหม่ มันก็ต้องร้องห่มร้องไห้ เป็นเรื่องธรรมดา เด็กเวลามันไม่พอใจของมัน มันก็เรียกร้องของมัน มันก็ต้องร้องห่มร้องไห้ของเขา

ชีวิตของเราก็เหมือนกัน เราโตขึ้นมา เราทำการงานของเรา มันก็มีอุปสรรคไปทั้งนั้นนะ สิ่งที่เป็นอุปสรรคเห็นใหม่ คุณความเข้มแข็ง คุณความตั้งใจขนาดไหน ความตั้งใจอย่างนี้เป็นความตั้งใจของเรา ถ้าอุปสรรคมันก็เกิดขึ้นมา เราก็แก้ไขไปตามอุปสรรคนั้น นั่นเป็นเรื่องอุปสรรคของโลกนะ

แล้วอุปสรรคข้างในของเรา อุปสรรคของเราเห็นใหม่ เวลาเราอยู่ในที่รโหฐานของเรา เวลามันฝังใจ.. ฝังใจอย่างนี้จะแก้ไขอย่างไร สิ่งที่ฝังใจอยู่อย่างนี้มันจะแก้ได้อย่างไรแล้วถ้าวิธีการไม่ถูกต้องมันก็ยังทับยิ่งถมนะ

คุณเวลาเขาสุข เขาทุกข์กันเห็นใหม่ เขาชวนกันไปเที่ยวเตร่ เขาชวนไปสำมะเลเทเมา เขาบอกว่าอย่างนี้เป็นแก๊ททุกซ์ นี่เขาแก๊ทกันอย่างนั้น นี่มันเสื่อมค่า เสื่อมค่า ทั้งที่ว่ามันมีของคืออยู่นะ

เราเกิดเป็นชาวพุทธ ของดีคืออะไร ของดีคือศีลธรรมคุณธรรมนี้แหละ ศีลธรรมคุณธรรมมันเกิดขึ้นมันเกิดมาจากไหน มันเกิดมาจากตำราหรือ ตำราเป็นชื่อนะ นี่ศีลธรรมคุณธรรม มรรคเป็นอย่างนั้น สิ่งต่างๆ เป็นอย่างนั้น มันเป็นเรื่องทั้งนั้นนะ มันเป็นเรื่องของธรรมะ ธรรมะนี้จดจารึกมาเป็นธรรมและวินัย ที่ให้เราก้าวเดินตามเป็นธรรมวินัยบอกวิธีการนะ แต่ความจริง คือ ใจของเราสัมผัสต่างหากละ

ถ้าใจมันสัมผัส ใจมันแก้ไข ใจมันเปิดใจขึ้นมาเห็นใหม่ เหมือนภาชนะที่คว่ำอยู่ให้มันหงายขึ้นมา ถ้ามันหงายขึ้นมา มันต้องมีการกระทำ มันพอใจ ถ้าไม่พอใจ.. สักแต่่ว่าทำ ! สักแต่่ว่าทำผลก็เป็นสักแต่ว่า สักแต่ว่าคือไม่ได้อะไรเลยเห็นใหม่

ถ้าสักแต่ว่าของพระอริยบุคคลสิ มันสักแต่ว่าเพราะรู้เท่า สักแต่ว่าเพราะทำลายสมุจเฉตปหานมัน สักแต่ว่าเพราะทำลายมันแล้วถึงเป็นสักแต่ว่า

ไอนี้มันสักแต่ว่าได้อย่างไร นี่มันทำสักแต่ว่ามันก็เลยได้ผลสักแต่ว่า มันสักแต่ว่าตั้งแต่กิเลสมันพาสักแต่ว่าไง กิเลสมันไม่ให้มีความจงใจ กิเลสมันไม่ให้มีการกระทำ ถ้ากิเลสมันให้ไม่มีการกระทำก็ทำแต่สักแต่ว่า ว่าสิ่งนี้เป็นธรรม.. สิ่งนี้เป็นธรรม.. ให้กิเลสมันครอบหัวไว้เวลาประพฤติปฏิบัติ นี่เสื่อมมาก ! เสื่อมแล้วเสื่อมนอนจมด้วย

แต่ถ้ามันเสื่อมแล้วมีคนกระตุก เสื่อมแล้วมีครูบาอาจารย์คอยชี้แนะ เสื่อมแล้วมันถึงจะเจริญขึ้นมา ถ้ามันเจริญขึ้นมา เห็นใหม่

คูสิ เวลาเราทำงานทำการของเรา มันประสบความสำเร็จ มันมีความสุขมากนะ มีความสุข มีความพอใจ กับผลงานอันนั้น ถ้าผลงานอันนั้นมีความสุขกับเรา เราก็พอใจในผลงาน ถ้ามันไม่พอใจสิ่งนั้นไม่เป็นความสุข ไม่ประสบความสำเร็จอันนี้มันก็.. บุญกุศลนะ มันก็เป็นสิ่งที่ว่ามันเป็นอุปสรรคละ คนเราเกิดมามีอุปสรรคทดสอบใจตลอดไป

ถ้าทดสอบใจเราก็จะเข้มแข็งขึ้นมาเห็นใหม่ ถ้าเข้มแข็งจากภายนอก ภายในมันก็จะเข้มแข็งขึ้นมา ภายในเข้มแข็งขึ้นมามันก็จะป็นอำนาจวาสนา วาสนาจริงๆ นะ ถ้ามีวาสนานี้มันฝึกลึก มันมีการฝึกลึก มันมีการแสวงหา ถ้ามีการฝึกลึกมีการแสวงหา

ชีวิต.. “เหรียญมีสองด้าน” สิ่งนี้ไม่ดี มันก็ต้องมีสิ่งที่ตรงข้ามเป็นคุณงามความดี เราปฏิบัติไม่ได้นี้สมาธิมันมีชื่อ ชื่อในพระไตรปิฎก ชื่อในหนังสือ มันมีอยู่แล้วเห็นใหม่ สมาธิเป็นอย่างนี้.. สมาธิเป็นอย่างนี้..

แต่เราไม่เคยสัมผัสสักทีหนึ่ง แต่ไม่เคยมันก็ต้องทำให้เคยได้ “มีดคู่กับสว่าง” ความ เป็นไปไม่ได้ มันต้องเป็นไปได้ นี่เราก็ทำของเราไปสิ ตั้งใจ.. ตั้งใจทำของเราไปนะ ขอให้ได้ ประสบสัมผัส ถ้าประสบสัมผัสทีหนึ่ง เราเกิดมาไม่เสียหาย ไม่เสียหายเกิดนะ ของที่มีอยู่กับเรานะ เหมือนแหล่งน้ำเลย

แหล่งน้ำที่เราใช้ เราใช้แต่แหล่งน้ำของคนอื่น แต่แหล่งน้ำของเราในหัวใจ ขุดไม่เป็นขุดไม่เจอ ทั้งๆ ที่ก็มีเหมือนกัน คนที่มีหัวใจอยู่ทำไมมันไม่มีความรู้สึกล่ะ ความรู้สึกมันต้องมีสิ

แล้วความสุขมันก็อยู่ที่ไหนล่ะ ความสุขมันอยู่ที่เรา อยู่ที่ภายในนี้ เวลาความเพียร เห็นไหม คุณติเดินจงกรมเดินจนฝ่าเท้าแตก เดินจนขนาดว่าอดอาหาร อดอาหาร ทำขนาดไหนมันไม่เป็น..ไม่เป็นไป..ไม่เป็นไปเพราะว่ามันไม่สมดุล มันไม่เป็นไป เหตุ.. เหตุมันเป็นไป ผลมันต้องตอบสนองแน่นอน

นี่ตอบสนอง มันเป็นไปไม่ได้ ที่ว่าเราดักน้ำใส่ภาชนะแล้วภาชนะจะเต็มมันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้ แต่เราไม่ถึง อ่อนแอเอง..เราอ่อนแอเห็นไหม

เสื่อมค่า..เสื่อมค่ามาตั้งแต่เกิดมาเป็นมนุษย์ เสื่อมค่าเพราะเราไม่เห็นคุณค่าของเราเองเลย ถ้าเห็นคุณค่าของเราเองนะ อะไรก็ได้..เรื่องของโลกอะไรก็ได้อยู่กับกันได้ ถ้าอยู่กับกันได้เห็นไหม มันมีค่าอะไรเท่ากับหัวใจของคน ถ้าหัวใจของคนนะ

คุณติ เหตุการณ์มันจะเปลี่ยนไปเรื่อยๆ นะ แล้วคนมันก็จะหายไปในเรื่อยๆ คุณค่าของคน..คุณค่าของคนอยู่ที่ไหน คุณค่าของคนมันก็อยู่ที่คุณค่าของน้ำใจ

แล้วถ้าน้ำใจ น้ำใจจะเอารัดเอาเปรียบกันตลอดไปเห็นไหม โลกมันจะร้อน ร้อนเพราะอะไร เพราะคนใจมันเบา ต่อไปคนใจมันไม่หนักแน่น พอสิ่งใดเกิดขึ้นมามันก็จะแย้งชิงกันนะ แย่งชิงกันไปเพราะอะไร เพราะของมันน้อยไปเรื่อยๆ

ถ้าโลกเป็นสภาวะแบบนั้นนะ ถ้าอำนาจรัฐทำให้ประชาชนนับถือกฎหมายอยู่ มันก็อยู่กับกันได้ ถ้าอำนาจรัฐอ่อนแอ แล้วเราเกิดมาในอำนาจรัฐอ่อนแอ คุณติมันเปลี่ยนไปนะ คูรอบข้างประเทศสิ ตั้งแต่สมัยที่เขาล่าเมืองขึ้นมาก็รอบหนึ่งแล้ว ตั้งแต่ลัทธิต่างๆ ก็รอบหนึ่งแล้วเห็นไหม

ทำไมประเทศเรามันคงมาได้ขนาดนี้ล่ะ ถ้ามองอย่างนี้แล้ว มันจะเห็นคุณค่าเลยนะ เห็นคุณค่าว่าศาสนาพุทธ สิ่งที่มีคุณธรรมในศาสนา ทำให้ประเทศเรารอดพ้นจากปากเหยี่ยวปากกามาตลอด

แล้วเราก็มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของชาวพุทธ แล้วเราปฏิบัตินะ นี่ชาวพุทธข้างนอกนะ ชาวพุทธข้างนอกเห็นใหม่ ถ้าชาวพุทธข้างในเพราะอะไร เพราะศาสนาจะมีค่าขึ้นมาได้ เพราะครูบาอาจารย์ของเรา ครูบาอาจารย์ของเรานี้ท่านดูแล จิตที่เป็นคุณธรรมนะ

คุณสิ เวลาเราขอฝนเห็นใหม่ เขาแห่นางแมวกันไปขอฝน..แห่ต่างๆ เวลาจิตผู้ที่บริสุทธิ์เห็นใหม่ ฝนนี้จึงตกมาเกิด ถ้าบ้านเรือนญาติได้มุงดีแล้ว ตกลงมาเกิด ผู้ที่มีคุณธรรม ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล นี่สิ่งที่เป็นตามฤดูกาล ชาวบ้านชาวเมืองเขาก็ได้ประกอบสัมมาอาชีพะ ให้การดำรงสังคม นั้นมีความร่มเย็นเป็นสุขเห็นใหม่

โลกยังเป็นอย่างนั้นเลย แล้วหัวใจของเรานี้สมาธิ.. ฝน..ฝนคุณธรรมได้ตกลงมาบ้างใหม่ ถ้าฝนคุณธรรมตกลงมาในหัวใจ หัวใจมันชุ่มชื้นนะ คุณสิที่ดินแห้งแล้งนะ เวลาฝนตกลงมามันชุ่มชื้น พืชที่มันแห้งแล้งก็เกิดขึ้นมาได้

นี่ใจของเราถ้ามันมีกำลังใจเกิดขึ้นมา เพราะมันมีคุณธรรม ศีลธรรมคุณธรรมตกลงมาในหัวใจของเรา เพราะเราทำเอง ซื่ออยู่ในตำรา นี่ปริยัติ ปฏิบัติ เกิดจากที่เราประพฤติปฏิบัติ เราทดสอบตรวจสอบ ทดสอบตรวจสอบมันก็ขึ้นมาจากความจริง ความจริงในหัวใจ มันเกิดขึ้นมาจากความจริงอันนี้เห็นใหม่

มันก็เจริญขึ้นเรื่อยๆ สิ่งเสื่อมแล้วเจริญดีกว่า เจริญแล้วเสื่อม ยุคคราวนะ ยุคคราวขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเจริญมากแล้วเสื่อมไปเห็นใหม่ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ไว้ว่า “กึ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง”

แล้วครูบาอาจารย์ของเรา เป็นผู้รื้อค้นขึ้นมาซะ รื้อค้นมาเข้ามาในใจของครูบาอาจารย์ของเรา เวลาครูบาอาจารย์ของเรา คุณสิในวงการวิชาชีพเห็นใหม่ เวลาสนทนากัน ถ้าเราอยู่ในวงการวิชาชีพ

ถ้าหัวหน้าเป็นผู้ที่ไม่เข้าใจ จะกล้าหาญของอาจขนาดไหน เป็นผู้ที่ขึ้นไปกล่าวปาฐกถา นี้ก็เหมือนกัน เวลาหลวงปู่่มั่นท่านเทศนาว่าการ เห็นใหม่ ต้องเป็นอย่างนี้ ! ต้องเป็นอย่างนี้เลย ต้องเป็นอย่างนี้เพราะอะไร เพราะหัวใจท่านเป็นแล้ว ! นี่มันเจริญที่หัวใจดวงนี้

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมที่โคนต้นโพธิ์ เห็นใหม่ ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่างหากเป็นผู้ที่ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา โคนต้นโพธิ์นั้นมันเป็นวัตถุ ที่เป็น

เครื่องหมายของทางศาสนา เป็นต้นไม้ในศาสนาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปอาศัยโคนไม้นั้น แต่หัวใจอันนั้น ความรู้จริงอันนั้น จากหัวใจดวงนั้น

เวลาว่ากล่าวสอนเทศนาว่าการ แม้แต่เทวดามาถามธรรมะว่า “มีไหม ? สิ่งต่างๆ ในมงคลชีวิตเป็นอย่างไร ? ”

มงคลชีวิต ๓๘ ประการ นี้เทศน์สอนเทวดานะ นี้มงคลชีวิตเลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ก็เป็นมงคลแล้ว มงคลชีวิตใจ ถึงที่สุดเห็นใหม่ ตบะธรรม ! นี้ถึงที่สุด.. ถ้าทำถึงที่สุดแล้วมงคลชีวิต คือสิ้นจากสิ่งที่เป็นความเศร้าหมองของใจ ถ้าใจมันสงบ

มงคลชีวิตนี้อย่างนี้ประเสริฐที่สุด ในมงคล ๓๘ ประการนี้ ตั้งแต่เอเสวนาไม่คบคนพาล คบแต่บัณฑิตเห็นใหม่ พาลนอกพาลใน เกิดในประเทศอันสมควร เลี้ยงพ่อเลี้ยงแม่ ดูแลสมณะ ชีพราหมณ์ แล้วทำตบะธรรมขึ้นมา สิ่งเหล่านี้มันย้อนกลับเข้ามาถึงเราทั้งนั้น

เราทำสิ่งใดก็แล้วแต่ มันก็ย้อนกลับมาที่ใจของเรา ถ้ามันเป็นคุณงามความดี คุณงามความดีต้องย้อนกลับมา ความดีคือความดี แต่ถ้าความดีเพราะสิ่งที่มีมันเป็นกิเลสในหัวใจของเรา กิเลสในหัวใจของเราทำความดีขนาดไหน มันก็แบ่งส่วนไปกินทั้งนั้นนะกิเลสมันจะแบ่งส่วนไปกินอยู่

แล้วเราถึงต้องก้าวเดินระหว่างสมถกรรมฐานกับวิปัสสนากรรมฐาน ถ้ามีสมถกรรมฐานอยู่ปราบกิเลสตลอดเวลา ปราบสิ่งที่มันเป็นส่วนแบ่งที่เอามาแบ่ง แบ่งคุณธรรมในหัวใจของเราปราบมันตลอดเวลา

สมถะคือสมาธิกดไว้ทั้งนั้น กดมันไว้ กดมันไว้ ไม่ให้มันเฟ้นฟ่าน ไม่ให้กิเลสมันเฟ้นฟ่านนะ กิเลสเวลามันเฟ้นฟ่านออกมา มันว่าสิ่งนี้เป็นปัญญา.. สิ่งนี้เป็นวิปัสสนา.. มันทำให้เตลิดเปิดเปิง

แต่ถ้ามันมีสัมมาสมาธินะ มันกดกิเลสเอาไว้ก่อน เวลามันเกิดขึ้นมา มันก็เกิดขึ้นมาด้วยคุณธรรม เกิดขึ้นมาด้วยสังขธรรม เกิดขึ้นมาด้วยภาวนา เกิดขึ้นมาเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาญาณอย่างนี้มันคอยตัดคอยถอดถอนไป จะบั่นทอนให้กิเลสกดมันไว้ก่อน แล้วค่อยหาทดสอบตรวจสอบ ทำลายมัน..ทำลายมัน.. ไปเรื่อยๆ เห็นใหม่

เราทั้งนั้นนะที่จะทำลายกิเลสของเรา เพราะกิเลสมันอยู่ที่ใจ กิเลสมันอยู่ที่ความรู้สึก แล้วเวลามันสุข มันทุกข์ มันเกิดจากความรู้สึก แล้วความรู้สึกนี้มันพัฒนาขึ้นมามันเป็นมรรคญาณ มรรคญาณเห็นใหม่

ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการธรรมจักรวันนี้ เวลาอาสาพหุชาเทสน์ ธรรมจักรเห็นใหม่ ธรรมจักรเกิดขึ้นมาเป็นสิ่งที่ว่าเป็นกิจญาณ.. สัจญาณ.. ถ้าเราไม่มีกิจญาณ ไม่มีสัจญาณ ไม่มีสิ่งต่างๆ เราจะไม่ปฏิบัติตนว่าเป็นพระอรหันต์

สิ่งนี้กิจญาณเห็นใหม่ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ เห็นใหม่ เกิดปัญญา เกิดญาณ เกิดความสว่าง เกิดความรู้แจ้ง สิ่งนี้ความรู้แจ้ง แล้วมันไปรู้แจ้งที่ไหน..

พระอาทิตย์ขึ้นมันสว่าง เวลาสว่างขึ้นมาดูสิกลางวันร้อนไหม สว่างอย่างนี้เป็นสว่างอะไร .. สว่างด้วยอุณหภูมิต่างๆ สว่างด้วยวัตถุ ความสว่างกระจ่างแจ้งของใจต่างหาก

จิตที่มันเศร้าหมอง จิตที่มันไม่เข้าใจสิ่งใด อะไรๆ ก็เป็นเรา ร่างกายก็เป็นเรา ใจก็เป็นเรา ทั้งๆ ที่ใจนี้เป็นเรา ใจกับกิเลสความรู้สึกมันอยู่ที่นี่ แล้วกิเลสมันครอบหุ้มมันอยู่ที่นี่ มันบอกว่าเป็นเรา เป็นเรา ยังไม่ได้เลยเพราะอะไร เพราะสิ่งที่มันเป็นเราขึ้นมา คิดขึ้นมารอบหนึ่ง มันเป็นอนิจจัง รอบหนึ่ง ความคิดที่เกิดขึ้นมาต่างๆ ในรอบ สิ่งที่มีมันเกิดขึ้นมากับสิ่งที่ไปยึด อะไรเป็นทุกข์ มันก็รอบหนึ่งเห็นใหม่

ดูสิ เวลาคิดถึงอะไรที่ไม่พอใจมันก็อกใจอยู่อย่างนั้นละ คิดถึงความดี คิดถึงสิ่งที่เป็นบุญกุศล คิดถึงสิ่งที่เป็นคนประโชชน์กับใจ มันก็แค่ชั่วคราว..ชั่วคราว เห็นใหม่ รอบหนึ่ง.. รอบหนึ่ง

แล้วมันก็เกิดขึ้นมา.. เกิดขึ้นมา.. มันก็ทำลายหัวใจ ทั้งๆ ที่มันเป็นเรานี้ มันยังพ่นพิษให้เราเลย ทั้งๆ ที่เป็นเรา ใจนี้เป็นเรา ใจที่มันคิดอยู่ที่นี่ มันก็คิด มันก็คลายพิษ..คลายพิษ..เห็นใหม่

ที่ว่ามารมันครองใจ มันครองใจอย่างนี้ ความคิดของเราถึงต้องทำสมณะ กดมมันไว้ก่อน ถ้ากำลังสู้ไม่ไหวสมาธิจับไว้ กดไว้ก่อนๆ เราต่อสู้ฆ่าศึกไม่ได้ เราก็พยายามหลีกเลี่ยง พยายามกดมมันไว้ก่อน แล้วหากำลังเข้ามาพยายามต่อสู้มัน

ถ้าพยายามต่อสู้มันเห็นใหม่นี้ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ความสว่างกระจ่างแจ้ง ความรู้เท่านี้ กิจญาณคือ การกระทำ สัจญาณคือ ความจริง สิ่งที่เป็นความจริง

เกิดขึ้นมา เกิดขึ้นมาอย่างไร สิ่งที่ว่ามันเป็นความรู้สึกของใจ ใจที่มันหมุนไปเป็นธรรมจักร เป็นงาน มันเห็น มันรู้เท่านั้น

เราว่าเวลางานสิ่งที่ทำขึ้นมา มันจับต้องได้จากภายนอกมันจับต้องได้ แล้วความคิดมันเป็นนามธรรม... แต่มันเป็นนามธรรม มันแตกแขนงเห็นใหม่ คุณติเวลาเชือก เกลียวเชือกแตก เกลียวแล้วรวมตัวกันเป็นเชือกเส้นเดียว เห็นใหม่ ไข่คล้องข้างก็ได้

เวลาเขาลากจูงเรือเห็นใหม่ เรือเดินสมุทร เชือกเขาเส้นใหญ่มากสลิงของเขาเชือกของเขา เส้นใหญ่มากจะดึงสิ่งใดๆ คล่องไว้เป็นประโยชน์เห็นใหม่

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่มันเป็นสัมมาสมาธิ มันเป็นปัญญา มันเป็นสติ มันเป็นวิมุตติต่างๆ มันอยู่ในใจของเรามันเป็นมรรคญาณ มันจะเริ่มต้นดำเนินการอย่างไร มันมีการดำเนินการออกไป

มันถึงมีกิจญาณ กิจญาณการกระทำของใจ ใจมันทำอะไรขึ้นมา นี่มันต้องฝึกฝนนะ สิ่งต่างๆ ในโลกนี้มันเป็นสิ่งที่เป็นวัตถุ เราสั่งได้ เราช่วยเหลือกันได้ เราเชื่อใจกันได้ แต่สิ่งนี้.. แบบว่าครูบาอาจารย์ท่านคอยจี้คอยไซขนาดไหน ทำนา! ทำนา! ทำนา! เพราะอะไร มันเหมือนสิ่งที่เราสมควรกระทำ แต่คนทำแล้วมันไม่เข้าใจ

คุณติ เวลาเราไปเจอผู้ใหญ่สั่งให้เราทำงานนะ จนมือไม้สั่นทำอะไรไม่ถูกสักอย่างเลย นี่ก็เหมือนกันทำไมไม่ถูกเพราะอะไร เพราะเขามีตำแหน่งหน้าที่ เราไปเกรงกลัวเขาแต่อันนี้มันเรื่องความรู้สึกของเรา เรื่องของกิเลสเรา เรื่องของความเป็นไปของเรา

ถ้าเราไม่สร้างขึ้นมา เราไม่ทำอะไรมันจะเจริญขึ้นมาได้อย่างไร ที่มันเจริญขึ้นมา มันจะมีฐานของมัน จิตต้องมีพื้นฐาน สิ่งนี้พื้นฐานเห็นใหม่ พอพื้นฐานขึ้นมาดีสมถกรรมฐาน เป็นภวาสวะ เป็นภพ งานมันเกิดที่ตรงนั้น ใจ งานเกิดที่ตรงนั้น

เวลาเราเดินจงกรม เรานั่งสมาธิเราต้องการที่นี้ร่วมเย็นเป็นสุขเห็นใหม่ ทางจงกรมก็ขอให้ร่วมๆ ทางจงกรมก็ขอให้ราบเรียบ นี่คือนานของเรา งานการปรับพื้นที่เห็นใหม่ไอ้สิ่งที่ทำอย่างนี้มันเป็นกิริยา กิริยาการกระทำออกไปก็เคลื่อนไหวออกไป เหมือนกับสิ่งที่ว่า เราจะล่อเสือออกมาจากถ้ำเพื่อจะฆ่าเสือ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่เข้าไปถึงหัวใจของเรา แล้วจิตไม่สงบขึ้นมา จะปรับพื้นฐานตรงนี้ไม่ได้ เวลาความคิดก็เกิดขึ้นมา เห็นไหม ภาวสวะ ภพ มันก็เกิดขึ้นนี่ ความคิดความอ่านต่างๆ เกิดจากที่นี่ ความสุขความทุกข์ก็เกิดขึ้นจากใจ เกิดขึ้นจากใจแล้วก็ดับที่ใจ แล้วก็กายทุกข์ไว้กับใจ..

แต่ถ้ามันเป็นปัญญาขึ้นมา เห็นไหม มันเห็นสิ่งที่มันเป็นทุกข์นี่แหละ ปัญหานี้แหละ สิ่งที่เป็นสังขารปรุงแต่ง ปัญหารอบรู้ในกองสังขาร สังขารเป็นความคิด ความปรุง ความแต่ง สิ่งที่เป็นความคิด ความปรุง ความแต่ง เพราะมันมีกิเลสเต็มหัวใจของมัน

มันเลยคิดเลยแต่งเหมือนช่างสารที่ดกมัน มันคิดจนเราไม่มีปัญญาเอามันอยู่ในอำนาจของเรา เลยไม่มีปัญญาหรรอก! แต่ถ้าเรามีสติ ตั้งสติไว้ แล้วพยายามทำให้มันมีความสงบเข้ามาให้ได้ ถ้าสงบเข้ามาจะมากจะน้อยไม่สำคัญ มากหรือน้อยเพราะของมากมาจากของน้อย ของที่ทำไม่ได้มาจากทำได้ นี่สิ่งที่ทำไม่ได้.. สิ่งที่ได้มาจากทำไม่ได้ มันต้องทำของมันขึ้นมาเห็นไหม มันจะสร้างสมเป็นประสบการณ์นะ

ไม่มีแชมป์คนไหน ไม่มียอดนักกีฬาคนไหน มาเป็นนักกีฬาเอกได้เลย ถ้าเขาไม่ได้ฝึกฝนขึ้นมา เขาไม่มีโอกาสได้แข่งขันขึ้นมา ใจเราก็เหมือนกัน เราจะไปน้อยเนื้อต่ำใจไม่ได้

ครูบาอาจารย์ท่านทำได้ เราทำไม่ได้.. เราทำไม่ได้ คุณสิเริ่มต้นมันก็อ่อนแอแล้ว เราทำไม่ได้ ท่านทำได้ เราทำไม่ได้.. แล้วทำไมเรากินได้ล่ะ ท่านก็กินเหมือนเรานี้ ท่านก็กินได้เราก็กินได้ ท่านก็นอนเหมือนเรา ท่านก็กินท่านก็นอนเหมือนเรานี้ ทำไมเราทำไม่ได้ ทำได้..ถ้าเราทำได้ขึ้นมา เออ ! ถ้าทำได้มันก็ตั้งใจจะทำ จิตใจมันก็เข้มแข็ง ..เข้มแข็งขึ้นมา

งานจากภายในนะ งานภายในเป็นคุณประโยชน์ของเรา งานจากภายนอกนั้น บริหารจัดการได้

คุณสิ ในปัจจุบันนี้ มีเงินมีทองจ้างทำได้หมด ให้ทำอะไรก็ได้ เงินทองทำอะไรได้หมดเลย แต่เงินทองซื้อมรรคผลได้ไหม เงินทองซื้อความสุขให้เราได้ไหม มันทำไม่ได้นะ มันถึงซื้อไม่ได้

อันนี้มันแข่งขันกันไม่ได้ อำนาจวาสนาแข่งกันไม่ได้ แต่ทำได้เพราะอะไร เพราะมันมีชีวิตใจ มันมีลมหายใจเข้าและลมหายใจออก เราไม่หายใจทิ้งเปล่าๆ การหายใจก็มีสติตลอดไป หายใจเข้าก็มีสติ หายใจออกก็มีสติ สติสัมปชัญญะพอไปเห็นอะไรกระทบใจ มันจะย้อนเข้ามา.. ย้อนเข้ามา.. มันสะท้อนใจนะ

คนมีคุณธรรมในหัวใจ.. มองโลกไปสิ มันน่าสงสารไหม ทำไมเขาทุกข์เขาร้อนขนาดนั้น เขาดิ้นรนเขาทำอะไรกันอยู่นะ แล้วเราจะทำอะไรของเรา เราก็ประกอบอาชีพนี้แหละ เราก็อยู่กับงานนี้แหละ

แต่เรามองเข้ามาข้างในนะ คนมองสั้นมองยาวก็ต่างกัน คนมองข้างนอกมองข้างในก็ต่างกัน คนมองเพื่อเอาเปรียบ คนมองเพื่อเสียสละเพื่อจะเจือจานเขา แต่จะเจือจานเขาก็เจือจานเขาไม่ได้ กิเลสนะมันไม่ยอมรับของใครหรอก สิ่งที่เราจะช่วยเหลือเจือจานเขา ก็ต้องเจือจานเขาแบบให้เขามีศักดิ์ศรี ให้เขาได้ยอมรับอันนี้

ถ้าเราจะเจือจานเขาโดยการที่ว่าเราให้เขาโดยซึ่งๆ หน้าเห็นไหม กิเลสเล่ห์เหลี่ยมมันไม่ยอมรับหรอก มันไม่ยอมรับนะ จะเอาจากใครมันก็ไม่ยอม ไม่ยอมทั้งนั้นไม่ยอมรับแล้วทุกข์ใหม่ก็ทุกข์อยู่อย่างนั้น เขาช่วยก็ไม่ยอม.. ไม่ยอมก็ไปอมทุกข์อยู่อย่างนั้น นี่มันแก้กันไม่ได้..

ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติมา มันจะเข้าใจตรงนี้ใจ รู้จักทิวิมานะ รู้จักทิวิในหัวใจของคน ถ้าหัวใจของคนเพราะอะไร เพราะหัวใจของคนก็คือหัวใจของเรา ใจเราก็เป็นอย่างนี้ ใจนี้มันมีทิวิอย่างนั้น กิเลสมันเป็นอย่างนี้

กิเลสนี้มันฉลาดมาก มันฉลาดมากนะ มันมีทิวิมานะ มันมีเล่ห์เหลี่ยมของมันนะเอาเรานี้หัวปักอยู่ในอำนาจของมันตลอดมาเลย แล้วเราใช้วิธีการอย่างไร เราใช้วิธีการล่อหลอกอย่างไร ทำให้มันปรับฐานขึ้นมาให้ได้

แล้วปรับฐานขึ้นมาให้ได้ จนเห็นจิตดวงนี้ เห็นบุญ เห็นคุณ เห็นประโยชน์ พอเห็นคุณประโยชน์ เขาจะชวนขายของเขา เขาจะก้าวเดินของเขา ถ้าจิตของเขาเห็นโทษของการกระทำของเขานะ เขาจะเปลี่ยนแปลงของเขา แต่กว่าจะเห็นโทษได้ มันต้องมีอุบายวิธีการ มีอุบายวิธีการที่จะเปลี่ยนแปลงจิตดวงนี้ได้อย่างไร

ถ้าจิตดวงนี้เปลี่ยนแปลงได้ มันก็เป็นประโยชน์ของจิตดวงนี้เห็นไหม ทรมานสัตว์ รื้อสัตว์ชนสัตว์ใจ รื้อสัตว์ชนสัตว์.. เอาอะไรไปรื้อ? เอารถแทรกเตอร์ไปชนมาหรือ ไม่เป็นหรือ รื้อสัตว์ชนสัตว์

คูตี เวลาเราไปตลาด คูตี รื้อสัตว์ชนสัตว์อยู่ในแวงมหาศาลเลย นี่เขาชนกันมาอย่างนั้นหรือ เขาชนแต่ซากมานะ ซากที่เป็นอาหารเอามาขายกัน แล้วจิตวิญญานที่มันออกไปนี่มันไป

ไหนดูนี้ก็เหมือนกัน การรู้สัตว์ขันธ์สัตว์ รู้สัตว์ขันธ์สัตว์ด้วยวิญญาณ รู้สัตว์ขันธ์สัตว์ด้วยชีวิต ด้วยความรู้สึก รู้สัตว์ขันธ์สัตว์ไม่ให้เกิด ไม่ให้การตายอีก การเกิด การตาย จิตหนึ่ง เกิดตาย เกิดตาย

นี้ธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย ไม่มีต้นไม่มีปลาย การเกิดและการตาย ความทุกข์ของที่เราต้องให้ไว้ถ้าเก็บไว้เป็นน้ำ ทะเลสู้ไม่ได้เลย แต่มันก็ระเหยไป มันก็หมุนเวียนไป เห็นไหม

การเกิดการตาย แล้วถ้ามันเกิดมันตาย ถ้าได้จิตดวงหนึ่งมันก็ได้สัตว์ตั้งเท่าไร เพราะมันเกิดมันตายอยู่อย่างนั้นนะ นับครั้งไม่ถ้วน.. มันก็ซากศพนับไม่ถ้วน เราเกิดมานี่ เกิดตาย.. เกิดตายนะ นั่งอยู่บนกองกระดูกนะ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเรานั่งอยู่บนกองกระดูก เรามานั่งทับถมกองกระดูกของเราเองอยู่

สิ่งที่เป็นธาตุคมแข็ง เป็นธาตุดิน เห็นไหม แล้วในร่างกายเรา ธาตุ ๔ เห็นไหม ธาตุ ๔ มันเป็นไป รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์.. รื้อสัตว์ขันธ์สัตว์ที่นี้ มันถึงรื้อยาก ขนยากไป

คูสิ คุณากรองเรือนสิ เราครองเรือนเห็นไหม ใจของเรายังครองไม่ได้เลย มันครองเรือนก็มีคู่สามีภรรยาที่ต้องสองหัวใจ ต้องสมานฉันท์กัน แล้วเกิดมีลูกมีเต้าขึ้นมา มันก็หัวใจ มันร้องทั้งวัน มันดิ้นรนทั้งวันๆ ทุกข์ไหม..ทุกข์ไหม..

นี่แล้วจะไปครองเรือนข้างนอก แล้วเวลาหัวใจทำไมไม่ไปครอง ถ้าครองในหัวใจมันย้อนกลับมาเห็นไหม พรหมจรรย์.. ถือกพรหมจรรย์.. เห็นไหม พรหมจรรย์เพื่อใคร ?

พรหมจรรย์เพื่อใจดวงนี้ใจ ไม่ได้ถือพรหมจรรย์เพื่อจะไปอวดใคร เพื่อจะไปเป็นครู เป็นอาจารย์ใคร ถ้าถืออย่างนั้นนะมันถือหลอกๆ ถือโดยเล่ห์ ถ้าถือโดยเล่ห์มันจะเอาความจริงมาจากไหน ถ้าถือจากความจริงมา ถือมันไปอย่างนั้น เหมือนการปฏิบัติเลย ปฏิบัติจากความจริง ปฏิบัติเพื่อสมาธิ ไม่ปฏิบัติ เห็นไหม

คูสิ คุณพระปัจจุบันนี้เข้าป่ารอบหนึ่งออกมานี่ พระป่า.. พระป่า.. สัตว์ป่ามันอยู่ในป่าตลอดไป มันทำไมไม่ไปกราบไปไหว้มันล่ะ สัตว์ป่ายังไปล่ามันเป็นอาหารเลย

ถ้ามันเข้าป่าอยู่ในป่าแล้วเป็นพระอรหันต์ก็กราบสัตว์ป่า แต่ป่านี้เขาเอาไว้ฝึกฝน ถ้ามันฝึกฝนด้วยความบริสุทธิ์เห็นไหม

คูสิ เวลาเราเข้าไปด้วยความซื่อสัตย์เห็นไหม แล้วเข้าไปด้วยบริวาร ๘ เราไม่มีอะไรเข้าไปเลย อยู่ในป่าสัตว์มันยังอยู่ของมันได้ มันยังดำรงเผ่าพันธุ์ของมันมา แล้วมันอยู่ของมันโดยธรรมชาติของมัน เพราะมันเกิดเป็นสัตว์เห็นไหม สัตว์เครื่องานเป็นอบายภูมิ แต่มันเคยอยู่ในป่าของมันเห็นไหม แล้วมันเป็นห่วงโซ่วงจรของป่า..

แล้วเราเข้าไปเราเป็นมนุษย์ เราเป็นนักรบ เราเป็นศากยบุตร นี่เราจะเข้าป่าไปเพื่อค้นหาหาคิเลสไง เข้าป่าไปเพราะที่นั่นมันมีความสงบ มันมีความวิเวก เราอยู่กันคลุกเคล้าไปนี่มันนอนจมเง คนโน้นก็คอยช่วยเหลือเรา ขาดแคลนคนนี้ก็เอาที่นี้ก็ได้ แล้วถือวิสาสะหยิบฉวยไปได้หมดเลย

แล้วกิเลสมันก็ชี้หัวเอานะสิ เวลาไปอยู่ในป่า.. มันจะอยู่ที่ไหน.. มันไปอยู่ตรงโคนไม้โน้นสิ ไปหยิบเอาแต่ดิน มันหยิบเองไม่ได้ มันทำอะไรไม่ได้หมดเลย แล้วไปอยู่ในสภาวะแบบนี้มันอยู่ที่อำนาจวาสนา

หัวใจมันจะดิ้นรน.. เวลาจับคนเข้ากรงขัง คูสิ คนเวลาติดคุกน่าจะเก่งไปหมดเลย พอเข้าคุกคอดกหมดคนะ นี่ก็เหมือนจับกิเลสมันขังไว้ไง เข้าป่าไป.. ขังมันไว้ ! อย่าให้มันออกมาเพ่นพ่าน พอเข้าไปถ้าอยู่คลุกเคล้ากันนี้ มันก็เพ่นพ่านของมัน กิเลสมันชี้หัวเลย

โน้นก็เป็นไป นี่ก็เป็นไป อู๊ย ! มรรคผลนิพพานอยู่แค่เอื้อมเท่านั้นละ นี่เพราะมันเพื่อฝันของมันไป นี่เลื่อม จิตนี้เลื่อมมาก เวลาเข้าในป่าในเขา เห็นไหม ทุกข์ไหม ? ทุกข์ เพราะอะไร เพราะมันไม่มีอะไรเลยที่เป็นไปตามความพอใจของกิเลส อะไรที่ปรารถนาก็ไม่เคยได้

มีชาวบ้านที่เรือน ก็หลังคา ก็บังแดดกับเขา เขามีอะไร เขามีความทุกข์ คนทุกข์คนจนขนาดไหน เขามีสิ่งอะไรดีของเขา เขาก็ใส่ของเขา ไม่ใช่ว่าต้องไปให้คนรวยมาใส่เรานะ เพราะเราจะไปแก้กิเลสนะ

เราจะไปแก้กิเลสของเรา เราจะไปตัดแปลงตนของเรา เราจะไปอยู่ในป่าของเราเพื่อไม่ให้กิเลสมันได้ใจของมันเห็นไหม มันได้สิ่งใดก็เป็นอย่างนั้นละ เพราะเราขณะปัจจุบันที่จะปิดล้อม

มัน ขณะที่จะทำลายกิเลสมันจะต้องไม่ให้มันมีอำนาจใจ เข้าป่าเข้าเขาไป สิ่งของมันไม่พอใจของมัน สิ่งที่ยากได้ ไม่เอา สิ่งของมันไม่พอใจ ทำอย่างนั้น ทำอย่างนั้น ฟืนมันไป..ฟืนมันไป..

หน่อแรด.. หน่อแรดไปหนึ่งเดียว หน่อแรดมันก็มีกำลังของมันขึ้นมา มันก็มีความมองอาจกล้าหาญขึ้นมา ใจมันก็มีคุณธรรมขึ้นมา ถ้าใจมันมีคุณธรรมขึ้นมาเห็นใหม่มันเกิดมาจากไหน..ก็มันเกิดมาจากป่านี้ไง มันเกิดมาจากป่าเพราะอะไร เพราะเราเป็นสุภาพบุรุษไง

เราเข้าไปเห็นใหม่ เราเข้าไปแบบนิสสัย ๔ รุกขมูลเสนาสนัง เห็นใหม่ เราเข้าไป เราเป็นลูกศิษย์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดขึ้นมาจากป่า อยู่คลุกคลีขนาดไหนมันไม่มีคุณธรรมหรอก ออกไปอยู่ในป่าเห็นใหม่ แล้วออกไป โคนต้นไม้ศึกษาธรรมมาจากโคนต้นไม้ไง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราเชื่อสัตย์ เราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเข้าป่าไป..แล้วเข้าป่าไปเพื่อตัดแปลงตน เข้าป่าไปเพื่อประพฤติปฏิบัติ ไม่ใช่เข้าป่าไปว่าฉันเป็นพระป่า ฉันเป็นพระป่า.. พระป่ามันอยู่ที่ไหน.. พระป่ามันอยู่ในหัวใจนี่นะ

ปราบปรามทำลายป่า ทำลายรกชฎ ความรกชฎของใจ ไม่ให้กิเลสมันหลบซ่อนอยู่ในใจนะ กิเลสมันแอบบังเงาอยู่ในหัวใจ แล้วก็หลอกกินกันอยู่ที่นี่ สิ่งที่หลอกกินมันถึงนอนจมกับกิเลสไง ขอมจ้านกับมัน ทั้งที่เราเป็นนักรบนี่นะ ทั้งๆ ที่เป็นการต่อสู้กับกิเลสนะ แล้วนอนจมให้กิเลสมันเหยียบหัวเอาอย่างนี้ แล้วบอกว่าเป็นพระป่า พระป่า

พระป่า.. คุณสมบัติของพระป่ามันอยู่ตรงไหน คุณสมบัติของพระป่า คือ ความรู้แจ้ง ความรู้แจ้งของใจ ถ้าใจมันรู้แจ้งขึ้นมา เห็นใหม่ มันจะเจริญขึ้นมา มันเจริญเพราะมันมีบาทฐาน มันจะเจริญขึ้นเพราะมันมีบาทก้าวนะ เรามีฐานก้าวขึ้นไป มันจะเจริญใหม่

ถ้าเรามีความเชื่อสัตย์ มีศีลธรรมในหัวใจของเรา มันมีบาทฐานก้าวขึ้นไปมันจะก้าวไปได้ใหม่ มันต้องก้าวได้สิ แต่นี่มันอ่อนแอที่มันไม่ทำ สิ่งอะไรก็ได้แล้วแต่ มันจะลอยมาจากฟ้าไง

เหมือนการศึกษานี้ การศึกษาแล้วเอากระดาษไปคนละใบ นี่การศึกษา..ศึกษาจบแล้วได้กระดาษมาใบหนึ่ง จะทำเป็นหรือไม่เป็น.. ไม่เป็นไร

นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติจะให้มันเป็นอย่างนั้น ให้ทำอย่างนั้น ให้รับรองศึกษามาแล้ว จำได้ รู้แล้ว กิเลสมันหัวเราะเยาะ ! กิเลสมันขำกลิ้งเลย โอ้ ! พระป่าเป็นแบบนี้เนาะ พระป่ามีกระดาดคนละใบแขวนไว้ตามตัวว่า “ฉันเป็นพระป่า” ไม่ใช่ ! ถึงว่าการศึกษา การเข้าไปป่าเพื่อตัดแปลง เข้าไปป่าเพื่อชัญญะเห็นไหม ชัญญะในป่าเข้าไปแล้วมันไม่มีสิ่งใดที่จะได้สมใจอยาก แล้วเป็นชัญญะในหัวใจ

ถ้าจิตมันสงบขึ้นมา นี่ภาวสวะ ตัวฐาน ตัวภพ ตัวเริ่มต้นของจิต ตัวเริ่มต้นของความคิด ความคิดมันอยู่ที่นี้ ถ้ามันคิดมันอยู่ที่นี้ เราปิดล้อมมัน ปิดล้อมมันนะ ไม่ให้มันได้ตั้งใจ ถ้ามันได้ตั้งใจนะ มันกินอึมันนอนอุ้น มันออกได้ตาม หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มันได้ทุกอย่างที่มันพอใจเลย

แต่เวลาธรรมะขึ้นมาจะให้เข้าถึงใจได้ใหม่..ไม่ได้สิ่งใดเข้ามาเลย แต่ถ้าเรามีสติแล้ว กำหนดพุทโธ พุทโธเห็นใหม่ ปิดล้อมให้หมด

นี่ดูสิ เขากันเขื่อน เขากันฝาย เขากันแล้วทำไมเขาได้น้ำมาละ นี่เราก็กั้นใจของเราไว้ได้ เพราะใจของเรามันไปไม่ได้ตามอำนาจของมัน มันไม่รั่ว..ใจไม่รั่ว ใจไม่ซึม..ใจไม่แตก นี่สิ่งที่ใจไม่รั่วไม่ซึม เราปิดล้อมไว้แล้วเราพัฒนาของเราขึ้นมา สะสมขึ้นมา

มันก็ต้องมีน้ำใจขึ้นมา น้ำของใจขึ้นมาเห็นใหม่ น้ำอมตะนิพพาน น้ำอมตะ น้ำอมฤต อย่างนี้มันจะเข้ามาชำระล้าง ชำระล้างความสกปรกโสภณของใจ ชำระล้างความสกปรกโสภณของกิเลสตัณหาที่มันอยู่ในหัวใจนี้ แล้วมันบีบบีบ มันจี๊ด มันเอารัดเอาเปรียบใจเรา นี่สิ่งนี้มันกัดกร่อนใจมาตลอดนะ

สิ่งที่เป็นวัตถุมันกัดกร่อนแล้วมันจะเสื่อมค่า มันจะสลายไป มันจะกัดกร่อนจนมันทำลายของมันเองจนมันหมดค่าไปนะ แต่หัวใจกัดกร่อนขนาดไหน ยิ่งกัดกร่อนยิ่งทุกข์ยิ่งยาก แล้วไม่เคยทำลายเห็นใหม่ ใจนี้มหัศจรรย์..มหัศจรรย์จริงๆ

มหัศจรรย์ในการคงทนมาก กิเลสมันจะทำลายขนาดไหน ขอมรับความจำนนอยู่อย่างนั้นนะ แต่เอาตัวเองรอดไม่ได้ เว้นแล้วแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นแล้วมาแสดงธรรมจักรนี้เห็นใหม่ รื้อสัตว์ชนสัตว์ ! รื้อสัตว์ชนสัตว์จากภายในสัตว์ตะผู้ข้อง หัวใจมันข้อง ข้องมันพอใจ

แต่ถ้าใจมันพ้นจากโลกไป พ้นจากวิญญูเห็นไหม มันไม่ข้องนะ สิ่งใดมานี้ผ่านหมด มันจะติดใจดวงนี้ไม่ได้เลย ใจดวงนี้มันรู้เท่าของมันหมด มันไม่มีอะไรจะติดมันได้เลย นี่สัมมาสมาธิใจมันอิมเต็มไม่ติดข้องเพราะอะไร เพราะมันมีต้นหากความทะยานอยาก มันมีวิชาอยู่ในหัวใจ มันเป็นสื่อให้มันติดข้องได้ แต่การความสงบของใจ

ใจสงบหินทับหญ้าไว้ กดกิเลสมันไว้ แล้วใช้วิปัสสนาไปทำลายมัน ทำลายมัน จนถึงที่สุดจากโศดาบัน สกิทากา อนาคา จนถึงที่สุดมันพ้นไปหมดแล้ว สิ่งใด ใจก็มีอยู่เห็นไหมยืนยันว่าใจมีอยู่

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดาของเรา ๔๕ ปีนี้เทศนาว่าการ ๔๕ ปี สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ ถ้าพระอรหันต์ยังมีชีวิตอยู่ สิ่งนี้มันสื่อได้ เพราะความเป็นพระอรหันต์ ความเป็นธรรมในหัวใจนี้ มันเข้าใจว่าจิตที่มันสกปรกเป็นอย่างไร เพราะปุถุชนจิตมันเป็นกิเลสหนาๆ ด้านๆ ทั้งนั้นนะ บวชมาจะศึกษามา มันจะเอาความสะอาดมาจากไหน มันก็หนามาด้วยกันทั้งนั้นนะ

แล้วเวลาวิปัสสนาไป มันเลาะไปมันทำลายไป มันปลดเปลื้องไปเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป มันเห็นการเปลี่ยนแปลงของใจเป็นขั้นเป็นตอนไป

โศดาบันก็เปลี่ยนไปอย่างหนึ่ง สกิทากาก็เปลี่ยนไปอย่างหนึ่ง อนาคาก็เปลี่ยนไปอย่างหนึ่งเห็นไหม สิ้นสุดของอรหันต์ก็เปลี่ยนอย่างหนึ่ง แล้วเปลี่ยนไปอย่างหนึ่งแล้วมันเหลืออะไรล่ะ มันเหลืออะไร..ใจมันเหลืออะไร..

ใจที่มันเกิดมันตายนี้มันเหลืออะไร ใจที่มีกิเลสอยู่ มันก็พาเกิดพาดาย มันก็พาเกิดพาดาย.. อยู่อย่างนี้

แล้วเวลามันชำระกิเลสจนมันสิ้นไปแล้ว ใจมันสะอาด มันสะอาดอย่างไร แล้วมันสะอาดขึ้นมาแล้วมันไม่เกิดอีก ไม่เกิดตรงไหน สิ่งที่เป็นอย่างนี้มันก็เหมือนกับเราเป็นผู้อำนวยการทั้งหมด ใจดวงนี้ที่มันไม่ถึงที่สุด เห็นไหม

คูสิ บุพเพนิวาสานุสติญาณ ย้อนไปไม่มีที่สิ้นสุด มันเกิดภพ..เกิดชาติ..มาขนาดไหน แล้วมันเกิดภพเกิดชาติขึ้นมา มันก็อยู่ที่เรา ต้นข้าวมันอยู่ที่ความรู้สึกร้านี่ ต้นข้าวมันอยู่ที่ใจ ต้นข้าวมัน

อยู่ที่ ภาวสวะ ที่ภพ ที่หายใจที่เป็นนามธรรมอยู่นี้ ดันจ้วงมันอยู่นี้ แล้วมันก็ไปอดีต..อนาคต เห็นไหม

บุพเพนิวาสานุสติญาณก็ไปอดีต อดีตก็ย้อนไปไม่มีที่สิ้นสุด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลับมา เป็นจุดอุปปาตญาณ ถ้ามันไม่ทำชำระ มันก็เกิดอีกเห็นไหม จิตดวงนี้ตายไปแล้วไปเกิดตรงนั้น ตายแล้วเกิดตรงนี้ มันเป็นไปหมด

จิตคนอื่นเราก็เห็น จิตของเราก็เห็น แล้วเวลามันสิ้นสุด มันสิ้นสุดอยู่ที่เรา เวลามันย้อนกลับมาที่เรามันทำลายที่นี้ มันปัจจุบันธรรม ทำลายกิเลสแล้วมันเหลืออะไร ? มันก็เหลือสิ่งที่เป็นธรรมชาติ ถ้าถือว่าใจเป็นสิ่งที่บริสุทธิ์ มันเป็นสมมุติ มันเป็นบุคคลาธิษฐาน

นี่ใจพระอรหันต์ จิตพระอรหันต์ เป็นบุคคลาธิษฐาน แต่ความจริงมันไม่มีหรอก ความจริงมันมีถ้ามีก็เป็นภพ มีอาสวะ ๓ กามาสวะ ภาวสวะ อวิชชาสวะ ภาวสวะคือตัวภพ คือตัวฐาน คือตัวความคิด ความคิดเกิดที่นี้ แต่พระอรหันต์ไม่มีฐาน ไม่มีเลย

ความคิดมันเป็นกิริยาเฉยๆ มันไม่มีที่ตั้ง มันถึงไม่มีกรรม กรรมไม่มีนะ มันเป็นกิริยาการ แสดงออกเพราะมันไม่มีผู้รับผิดชอบ ไม่เป็นผู้ทุกข์ ไม่มีเจ้าของ มารหาไม่เจอ มารหาที่ตั้งฐานไม่เจอ แล้วจะไปเอาโทษเอาประโยชน์กับใคร มันจะไปเอาโทษเอาประโยชน์กับใครไม่ได้เลย เพราะอะไร เพราะไม่มีผู้ต้องหา ไม่มีโทษ ไม่มีจำเลย ไม่มีสิ่งใดทั้งสิ้นเลย ไม่มีแล้วมันอยู่ได้อย่างไร ?

นี่คือผลของการประพฤติปฏิบัติ วิหารธรรม ธรรมที่เกิดขึ้นมาจากหัวใจ ธรรมที่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติ สิ่งนี้มันเป็นผลมาแล้วเห็นไหม คุณ ความเป็นผล วิธีการอย่างหนึ่ง เป้าหมายอย่างหนึ่ง ไปถึงเป้าหมายแล้ว วิธีการนั้นกลับมาไม่ได้

เป็นอฐานะ เป็นโศดาบันจะเสื่อมจากโศดาบันไม่ได้ เป็นสัทธาคามิจะเสื่อมจากสัทธาคามิไม่ได้ เป็นอนาคาเสื่อมจากอนาคาไม่ได้ เป็นอรหันต์เสื่อมจากนั้นไม่ได้ ! ถ้ามันเสื่อมได้มันเป็น โทหกทั้งหมดใจ

มันเสื่อม.. มันเสื่อมเพราะอะไร เสื่อมเพราะเราทำผิด แล้วคาดหมายว่าเป็น เวลากิเลสมันตีกลับขึ้นมามันก็หมดเลย สิ่งของมันเสื่อมได้.. เสื่อมได้คือว่าเริ่มต้นมันผิด เริ่มต้นมันไม่ใช่ความจริง พอไม่ใช่ความจริง เราไปคาดหมายกันเองเห็นไหม ธรรมะคาดหมาย นี่เจริญโดยกิเลสมันพา

เจริญใจ ถ้ากิเลสพาเจริญ เวลามันเสื่อมมันก็ล่มหมดเลย แต่ถ้าธรรม พอมันเสื่อมแล้ว.. ธรรมมีความมุ่งหมาย ธรรมมีความตั้งใจขึ้นมาเห็นใหม่ เสื่อมขนาดไหน เสื่อมเจริญก็คือใจเรานี่ สุขก็คือใจของเรา ทุกข์ก็คือใจเรา

ใจเรานี่แล้วเราเกิดมามีโอกาสเห็นใหม่ เรามีโอกาส ยังมีสภาวะธรรมอยู่ ยังมีลมหายใจอยู่ ยังมีชีวิตอยู่ ยังมีครูบาอาจารย์ ยังมีหมู่คณะ ยังมีสังฆวิหาริกมีผู้คอยชี้แนะ เราก็ต้องหมั่นทำของเรา.. หมั่นทำของเราเพื่อไม่ต้องให้ไปเกิดอีกชาติหนึ่ง ไม่ต้องไปเกิดในครรภ์ของมารดา ไม่ต้องไปเกิดในโอปปาติกะ เกิดแล้วก็รอเวลาไปนะ เกิดมาภพหนึ่งชาติหนึ่งก็แล้วแต่อายุขัย แล้วศาสนาก็หมุนไปอย่างนี้ วัฏฏะมันจะหมุนไปอย่างนี้ ผลของวัฏฏะไง

ผลของวัฏฏะคือเกิดมาแล้วมาเจอกัน แล้วต่างคนต่างต้องตายไปหมด นี่ผลของวัฏฏะ แต่ถ้ามันเป็นกิเลสนะ ไม่ใช่ผลของวัฏฏะ มันพาดพันกันด้วยกิเลสต้นหาความทะยานอยากเลย มันจะเกาะ มันจะข่มขี้กัน เพราะมันจะทำลายกัน เพราะสิ่งนั้นมันเป็นเรื่องของความรู้สึก ทั้งๆ ที่ว่าเขาก็ไม่ได้ทำอะไรเรานะ ทั้งๆ ที่เขาก็ไม่รู้่ว่าสิ่งที่เขาทำให้เราถูกใจหรือไม่ถูกใจนะ แต่กิเลสของเรามันไม่พอใจเอง มันไปให้ค่าเองว่าสิ่งนี้ว่าเรา สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ดี สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ไม่ดี แล้วมันก็ไปให้ค่าเขาเห็นใหม่

กิเลสมันเป็นอย่างนั้น กิเลสมันข่มขี้ใจมาตลอดนะ แล้วมันก็พาเกิดพาดตายอย่างนี้แล้วมันก็อยู่กับเรา ไม่ต้องไปพูดว่าคำกิเลสแล้วไปโทษคนอื่นนะ โทษความรู้สึกเรานี่ เราแบกรับกันอยู่อย่างนี้ แล้วมันแบกรับนี้มันไม่ใช่ว่ามันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ไม่ใช่สิ่งที่มันเป็นไปไม่ได้ที่สุดวิสัยที่เราจะทำไ้ มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้

คูสิ สิ่งที่เป็นวิทยาศาสตร์ สิ่งที่เป็นวัตถุเขาทำสั้นค่าใหม่ๆ ออกมาขายเราตลอดเวลา เราคิดไม่ถึงเลยนะว่าใครจะทำได้วิจิตรพิสดารขนาดนี้ เขายังทำออกมาตลอดไป แล้วยังจะดีกว่านี้ไปเรื่อยๆ นะ มันเป็นไปไม่ได้ใหม่ละ มันทำไมเป็นไปไม่ได้หรือ เราคิดไม่ถึงเอง เราไม่รู้ว่าจะเอาอะไรมาขายเราอีกแล้ว สิ่งที่เราใช้กันอยู่เดี๋ยวเขาก็จะทิ้งกันหมดแล้ว มันล้ำสมัย มันจะมีของใหม่ๆ ออกมาตลอดเวลาเห็นใหม่ มันยังเป็นไปไม่ได้เลย

แล้วเวลาเราประพฤติปฏิบัติ ทำไมมันจะเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้เพียงแต่อย่าให้กิเลสมันครอบงำ อย่าให้สิ่งนี้มันครอบงำว่า นี่มันเป็นไปไม่ได้.. เราสู้ไม่ไหว..

อันนั้นเป็นอำนาจวาสนาของท่าน มันเป็นสมบัตินะ สมบัติของท่าน เพราะใจของท่าน ประพฤติปฏิบัติมา มันถึงองอาจใจ การแสดงธรรมออกมาจากใจ ไม่หวั่นไหวใดๆ ทั้งสิ้นเลย แต่ถ้ามันไม่ได้ออกมาจากใจนะ พุค ! นี่เวลาแสดงธรรมนะ ถ้าเขาเชื่อฟัง โอ้โฮ ! ตื่นเต้นดีใจนะ แต่ถ้าเขาคัดค้านขึ้นมานี่ถอยกรูดๆ เลยนะ ไม่กล้าโต้แย้ง แต่ถ้ามันเป็นความจริง โต้มา..โต้แย้งมา สิ่งใดๆ โต้แย้งมา มันจะผิดจากนี้ไปได้อย่างไร

พระอาทิตย์ขึ้นมันไม่ตกเป็นไปไม่ได้ไหม ถ้าพระอาทิตย์ขึ้นมันตกเด็ดขาด แล้วสิ่งที่มันขึ้นมาแล้วมันจะตกอย่างไร ถ้ามันเป็นความจริงอย่างนี้ แล้วสิ่งที่เป็นความจริง เพราะมันเป็นความจริงมาแล้ว สิ่งนี้เป็นเครื่องยืนยันกับเราใจ เหมือนกัน ใจของคนก็ทุกข์ขี้ยาก เขายังพ้นไปได้

คูลี พระอรหันต์สมัยพุทธกาลเห็นไหม เป็นง่อยเปลี้ยเสียขา ก็มี คูลี เวลาพระจักขุบาลเป็นพระอรหันต์นะ ตาบอด ตาบอดขณะต่อสู้กันเลย ตั้งสัจจะ พรุ่งนี้จะเป็นวันเข้าพรรษา ตั้งสัจจะเลยว่าจะไม่นอนสามเดือน นี่ตั้งสัจจะนะ แล้วพอเวลาถึงที่สุดแล้วหมอตื่นนอนเลยนะ ถ้าไม่นอนนะ ตาบอดแน่นอน นี่มีความเข้มแข็งเพราะอะไร พระอรหันต์ต้องสร้างบุญญานิติการมานะ เพราะมันเป็นเรื่องของจิตที่มันจะรับภาวะอย่างนี้ เห็นไหม รับภาวะนะ

คูลี เขาว่าปัญญาเนะ ความคิดของเรา มันมาจากไหน มันมาจากจิตของเรา จากความเห็นของเรา แล้วความเห็นของเรามันมาจากไหน มันก็กลับย้อนมาที่จิตแล้วออกมากาย นี่จิต-อาการของจิต สิ่งที่ว่าใจ-อาการของใจ สิ่งนี้มันอยู่ด้วยกัน ถ้ามันสร้างคุณงามความดีมา มันก็ส่งเสริมกัน เห็นไหม

แต่ถ้าเวลามันคิดเป็นอกุศล มันก็กดถ่วงกัน กดถ่วงนะ เราเองคนเดียวนี่เราคิดว่าเป็นสองคนนะเห็นไหม นี่ออกไป ถ้าสองคนขึ้นไปนี่จะมีปัญหาละ เพราะความเห็นมันต่างกัน แต่ขณะไม่คิดเลยว่า คนๆ เดียวมันก็มีปัญหาขึ้นมาในหัวใจเหมือนกัน จิต-อาการของจิต

แล้วเวลาคิดขึ้นมาเห็นความเห็นของเรา “อยู่คนเดียวให้ระวังความคิด” นี่เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “อยู่คนเดียวให้ระวังความคิด” เราถึงจะต้องเข้าป่าเข้าเขา เราถึงต้องหาที่สงัดวิเวก หาชัยภูมิที่ดีแล้วคุ้มัน วางศีล กรอบมันให้เป็นศีลขึ้นมาแล้ว ศีล สมาธิ ปัญญา เกิดวางกรอบขึ้นมา แล้วไล่ต้อนรับเข้ามา

ปลาในสุมณะ เราเอาสุมค้ำไป เห็นปลาแล้วเราสุมปลา แล้วปลาในสุมเราจะจับปลาในสุมได้ไหม ถ้าปลาในแม่น้ำ ปลาในทะเล เราไม่มีเครื่องมือไปจับมันเลย

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นธรรมสาธณะ ในทะเลมีปลาทั้งนั้นเลย มีปลาทุกชนิด ยิ่งน้ำลึกปลายิ่งตัวใหญ่ เห็นไหม นี่จริงไหมก็จริง แล้วเรามีเครื่องมืออะไรไปทำ แล้วเรามีสุม เราเอาสุมครอบปลาไปเลย ร่างกายนี้คือสุม ปลาคือหัวใจเรานี่ แล้วทำไมมันจับไม่ได้ ปลาในสุมทำไมเรือคันไม่ได้ ถ้าปลาในสุมเราเรือคันได้เห็นไหม ของนี้มีอยู่กับเรา มันมีอยู่กับเรา มีเวลาความเข้าไปในสุมมันก็พลิกไปพลิกมาอยู่ในนี้

นี่ใจก็เหมือนกัน ทั้งๆ ที่กำหนดพุทโธก็มาจากมันนะ มาจากใจนี้ ถ้าเราไม่มีสติ สติมาจากไหน สติไม่ใช่จิต สติเกิดจากจิต จิตก็คือใจ นี่สติเกิดจากใจ แล้วใจมันอยู่ที่ไหนทั้งๆ ที่สติคือเครื่องมือของใจนะ มันก็ย้อนกลับสิ

นี่ใจ-อาการของใจ ถ้าอาการของใจ มันย้อนกลับเข้ามาได้ ในสุมของมันอยู่ในสุมทั้งนั้น หลุกหลิกๆ อยู่ในตัวเรานี่ ! หากันไม่เจอ ! ทำกันไม่ได้ ถ้าหาเจอทำได้เห็นไหม มันก็พื้นฐานของเรา เป็นประโยชน์ของเรา

นี่มันถึงว่านักกีฬา.. เขาจะแข่งขันกันเขายังต้องมีการฝึกซ้อมเลย นี่ก็เหมือนกันเราต้องมีสติสัมปชัญญะของเรา เราต้องต่อสู้ ต่อสู้เข้มแข็ง ถ้าเข้มแข็งนะเวลางานเห็นไหม

เวลาอาบเหงื่อต่างน้ำก็ว่าทุกข์ นั่งสมาธิธรรมดานี้เราเป็นชาวพุทธนะ เพราะเขาเชื่อในคุณธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ภิกษุ.. “ภิกษุเป็นผู้เห็นภัยในวัฏสงสาร” เป็นนักรบ ชาวบ้านเขาส่งเสริมตลอดเวลา เขาต้องการบุญกุศลจากเรา เห็นไหม

เราดำรงชีวิตด้วยปลีแข่ง สิ่งนี้ปลีแข่งแล้วเราบิณฑบาตมาแล้วนั้นของเรา เราเดินจงกรมที่นั่งสมาธิภาวนาสี สิ่งนี้เราก็ก้าวของเรา ถ้าหาของเราด้วยความตั้งใจด้วยความจริงจัง ความตั้งใจความจริงจังทำของเราไปเรื่อยๆ

ถ้ามีค้นหาความทะยานอยากมันซ่อน ค้นหาความทะยานอยากของใจมันมีอยู่แล้ว มันก็กว้านเอาทุกข์มาให้เรา แล้วเราประพฤติปฏิบัติด้วยค้นหาความทะยานอยาก มันก็ซ่อนเข้าไป ถ้ามันโง่ก็เป็นอย่างนั้นนะ ถ้ามันทำไป เดินจงกรมไป นั่งสมาธิไป จนจิตมันสงบได้ เอ๊ะ ! มันมาได้อย่างไรแล้วครั้งหน้าทำอีก มันก็คิดอีกเห็นไหม

คิดอีก เราก็รู้ว่าสิ่งนี้เป็นทุกข์ เพราะเรามีความตัณหาซ้อนตัณหามันถึงต้องทุกข์สองชั้น สามชั้น แต่เราทำไปโดยสัจจะความจริง ทำไปโดยตามแต่เหตุ ผลจะเกิดอย่างไร มันเป็นเรื่องของ ผลนั้นมันจะไม่ทุกข์สองชั้นสามชั้นไง

ความทุกข์อันนี้มันจะเป็นบทเรียนกับใจ ถ้ายาทเรียนกับใจ มันก็จะปฏิบัติแบบเพียวๆ ใจ ปฏิบัติตั้งใจโดยเหตุ ให้เหตุมันเป็นไปตามเหตุมัน แล้วผลมันเกิดตามเหตุมันเราก็โอเคใจ สิ่งนั้น มันก็เป็นประโยชน์กับใจดวงนั้นเห็นไหม นี่มันมีประสบการณ์อย่างนี้

ถ้าคนปฏิบัติด้วยค้นหาความทะยานอยาก มันจะทุกข์เข้าไปอีก ถ้าคนปฏิบัติด้วยศรัทธา ความเชื่อ ศรัทธาความจริงของเรา แล้วมันประสบผลของมัน มันจะเป็นประโยชน์กับเราเอง ใจ ดวงนี้ถึงว่าถ้ามันจะเสื่อม มันจะเจริญขนาดไหน เรามีสติของเราถ้าเจริญแล้วเสื่อม มันก็ทุกข์ ถ้าเสื่อมแล้วเจริญ เราจะเป็นประโยชน์กับเรา ต้องให้เสื่อมแล้วเจริญ เอวัง